

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«Κώδικας Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α'	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
Άρθρο 3	Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	
Άρθρο 4	Εφαρμογή και επικουρικότητα των γενικών αρχών
Άρθρο 5	Αρχή της αυτονομίας και της καλής πίστης στην εναλλακτική επίλυση διαφορών
Άρθρο 6	Αρχή της εμπιστευτικότητας
Άρθρο 7	Αμεροληψία και ανεξαρτησία
Άρθρο 8	Ίση μεταχείριση και προσαρμογή της διαδικασίας στις ιδιαιτερότητες της διαφοράς
Άρθρο 9	Εύλογη διάρκεια, αρχή της καταλληλότητας και οικονομία της διαδικασίας
Άρθρο 10	Ποιότητα και επαγγελματική επάρκεια
Άρθρο 11	Τεχνικοί σύμβουλοι και πραγματογνώμονες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	
ΑΡΧΕΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	
Άρθρο 12	Γενικό πλαίσιο επιλογής μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφοράς
Άρθρο 13	Επιλογή μεθόδου βάσει της οικονομικής αξίας της διαφοράς
Άρθρο 14	Εξαιρέσεις λόγω φύσης της διαφοράς
Άρθρο 15	Συνδυασμός μεθόδων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	
Άρθρο 16	Επιλογή μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφορών
Άρθρο 17	Προδικαστική προσφυγή σε διαμεσολάβηση ή δικαστική μεσολάβηση
Άρθρο 18	Χρηματική κύρωση για αποχή από εισαγωγική συνεδρία
Άρθρο 19	Υπαγόμενες διαφορές
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α'	
Άρθρο 20	Εξουσιοδοτική διάταξη Μέρους Α'
ΜΕΡΟΣ Β'	
ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 21	Σκοπός

Άρθρο 22	Αντικείμενο
Άρθρο 23	Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 24	Γενικές αρχές και ερμηνευτικοί κανόνες (άρθρα 2 και 2Α του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 25	Γνωστοποιήσεις (άρθρο 3 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 26	Παραίτηση από την προβολή αντιρρήσεων (άρθρο 4 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 27	Έκταση εξουσίας δικαστηρίου (άρθρο 5 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 28	Αρμοδιότητα των δικαστηρίων σε διαδικασίες αρωγής και εποπτείας της διαιτησίας (άρθρο 6 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ	
Άρθρο 29	Τύπος της συμφωνίας διαιτησίας (άρθρο 7 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 30	Ουσιαστικό κύρος της συμφωνίας διαιτησίας
Άρθρο 31	Συμφωνία διαιτησίας και άσκηση αγωγής (άρθρο 8 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 32	Συμφωνία διαιτησίας και ασφαλιστικά μέτρα (άρθρο 9 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΙΤΗΤΩΝ	
Άρθρο 33	Αριθμός διαιτητών (άρθρο 10 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 34	Ορισμός διαιτητών (άρθρο 11 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 35	Πολυμερείς διαιτησίες
Άρθρο 36	Ορισμός διαιτητών από το δικαστήριο
Άρθρο 37	Λόγοι εξαίρεσης (άρθρο 12 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 38	Διαδικασία εξαίρεσης (άρθρο 13 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 39	Παράλειψη ή αδυναμία εκπλήρωσης καθηκόντων διαιτητή (άρθρο 14 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 40	Ορισμός αντικαταστάτη διαιτητή (άρθρο 15 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 41	Ευθύνη διαιτητών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ	
Άρθρο 42	Εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου να αποφαινεται για τη δικαιοδοσία του (άρθρο 16 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Άρθρο 43	Πρόσθετοι διάδικοι και συνένωση διαιτησιών
Άρθρο 44	Εξουσία διαιτητικού δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα (άρθρα 17, 17Α, 17Β, 17C, 17D, 17Ε, 17G, 17Η, 17Ι του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 45	Ίση μεταχείριση και δικαίωμα ακρόασης (άρθρο 18 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 46	Καθορισμός των διαδικαστικών κανόνων (άρθρο 19 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 47	Τόπος της διαιτησίας (άρθρο 20 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 48	Έναρξη της διαιτησίας (άρθρο 21 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 49	Γλώσσα (άρθρο 22 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 50	Δικόγραφο αγωγής και δικόγραφο απάντησης στην αγωγή (άρθρο 23 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 51	Ακροαματική και γραπτή διαδικασία (άρθρο 24 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 52	Ερημοδικία (άρθρο 25 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	
Άρθρο 53	Διορισμός πραγματογνώμονα από το διαιτητικό δικαστήριο (άρθρο 26 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 54	Επίδειξη εγγράφων και προσκομιδή αποδείξεων
Άρθρο 55	Δικαστική συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων (άρθρο 27 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 56	Προδικαστικό ερώτημα για την ερμηνεία διατάξεων του ενωσιακού δικαίου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ	
Άρθρο 57	Εφαρμοστέο δίκαιο στην ουσία της διαφοράς (άρθρο 28 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 58	Απόφαση από περισσότερους διαιτητές (άρθρο 29 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 59	Συμβιβασμός (άρθρο 30 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 60	Μορφή και περιεχόμενο της διαιτητικής απόφασης (άρθρο 31 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 61	Περάτωση της διαιτησίας, αμοιβή και έξοδα (άρθρο 32 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Άρθρο 62	Διόρθωση, ερμηνεία της διαιτητικής απόφασης και έκδοση συμπληρωματικής διαιτητικής απόφασης (άρθρο 33 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	
Άρθρο 63	Αγωγή ακύρωσης (άρθρο 34 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
Άρθρο 64	Δεδικασμένο και εκτελεστότητα
Άρθρο 65	Αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων (άρθρα 35 και 36 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΘΕΣΜΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ	
Άρθρο 66	Λειτουργία οργανισμών θεσμικής διαιτησίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟ	
Άρθρο 67	Πεδίο εφαρμογής – Αρχές
Άρθρο 68	Υποχρέωση γνωστοποίησης συμφωνίας χρηματοδότησης
Άρθρο 69	Συγκρούσεις συμφερόντων - Υποχρεώσεις διαιτητών
Άρθρο 70	Επίδειξη στοιχείων της συμφωνίας χρηματοδότησης - Προστασία εμπιστευτικότητας
Άρθρο 71	Εγγυοδοσία για τη δαπάνη της διαιτησίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄	
Άρθρο 72	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Β΄
Άρθρο 73	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β΄
ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 74	Σκοπός
Άρθρο 75	Αντικείμενο
Άρθρο 76	Πεδίο εφαρμογής - Υπαγόμενες διαφορές
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΜΕ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ	
Άρθρο 77	Προσφυγή στη διαμεσολάβηση
Άρθρο 78	Διαδικασία διαμεσολάβησης
Άρθρο 79	Εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης
Άρθρο 80	Διαδικασία της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης
Άρθρο 81	Πρόταση επίλυσης διαμεσολαβητή
Άρθρο 82	Σύνταξη και περιεχόμενο διαμεσολάβησης
Άρθρο 83	Έννομες συνέπειες και εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση
Άρθρο 84	Ανάρτηση και διάθεση του πρακτικού διαμεσολάβησης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Διαμεσολάβησης

Άρθρο 85	Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή, την αποσβεστική προθεσμία και τις δικονομικές προθεσμίες
Άρθρο 86	Ρήτρα διαμεσολάβησης
Άρθρο 87	Υπεύθυνος διαχείρισης διαδικασίας διαμεσολάβησης νομικού προσώπου
Άρθρο 88	Σύγκρουση συμφερόντων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'	
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	
Άρθρο 89	Επιμερισμός εξόδων σε περίπτωση απόρριψης πρότασης συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς
Άρθρο 90	Φορολογικές απαλλαγές και οικονομικά κίνητρα διαμεσολάβησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'	
ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	
Άρθρο 91	Ισχύς γενικών αρχών και διατάξεων
Υποκεφάλαιο Α'	
Οικογενειακή διαμεσολάβηση	
Άρθρο 92	Υπαγόμενες διαφορές
Άρθρο 93	Ειδικές αρχές οικογενειακής διαμεσολάβησης
Άρθρο 94	Διεξαγωγή της διαδικασίας οικογενειακής διαμεσολάβησης
Άρθρο 95	Αυτοτελής κατ' ιδίαν συνεδρία με ανήλικο τέκνο («Φωνή του Παιδιού»)
Άρθρο 96	Συνέπειες παράβασης του πρακτικού διαμεσολάβησης
Υποκεφάλαιο Β'	
Κτηματολογική διαμεσολάβηση	
Άρθρο 97	Υπαγόμενες διαφορές
Άρθρο 98	Ειδικές αρχές κτηματολογικής διαμεσολάβησης
Άρθρο 99	Διεξαγωγή της διαδικασίας κτηματολογικής διαμεσολάβησης
Άρθρο 100	Ειδικές ρυθμίσεις για τη συμμετοχή του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου
Άρθρο 101	Πρακτικό διαμεσολάβησης και καταχώρηση στο κτηματολογικό φύλλο
Άρθρο 102	Αναγνώριση κυριότητας λόγω έκτακτης χρησικτησίας επί ακινήτων αγνώστου ιδιοκτήτη
Υποκεφάλαιο Γ'	
Σχολική διαμεσολάβηση	
Άρθρο 103	Σκοπός και αντικείμενο
Άρθρο 104	Ομάδα μαθητών - διαμεσολαβητών και Συντονιστής
Άρθρο 105	Βασικές αρχές σχολικής διαμεσολάβησης
Άρθρο 106	Έναρξη της διαδικασίας και καταλληλότητα
Άρθρο 107	Διεξαγωγή της διαδικασίας σχολικής διαμεσολάβησης
Άρθρο 108	Έγγραφο συμφωνίας
Άρθρο 109	Εκπαίδευση στη σχολική διαμεσολάβηση
Άρθρο 110	Υποχρεώσεις σχολικής μονάδας
Άρθρο 111	Ενημέρωση γονέων και τοπικής κοινότητας
Υποκεφάλαιο Δ'	
Πανεπιστημιακή διαμεσολάβηση	
Άρθρο 112	Σκοπός και αντικείμενο

Άρθρο 113	Υπαγόμενες διαφορές
Άρθρο 114	Αρχές της διαδικασίας
Άρθρο 115	Εκπαίδευση φοιτητών - διαμεσολαβητών
Άρθρο 116	Συντονιστής
Άρθρο 117	Διεξαγωγή της διαδικασίας πανεπιστημιακής διαμεσολάβησης
Άρθρο 118	Έγγραφο συμφωνίας
Άρθρο 119	Θεσμική οργάνωση
Υποκεφάλαιο Ε' Εμπορική διαμεσολάβηση	
Άρθρο 120	Σκοπός και αντικείμενο
Άρθρο 121	Θεσμική εμπορική διαμεσολάβηση
Άρθρο 122	Επιλογή διαμεσολαβητή
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΑΝΑΛΗΨΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ - ΑΜΟΙΒΕΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΩΝ	
Άρθρο 123	Ανάθεση υποθέσεων διαμεσολάβησης - Διαβάθμιση διαμεσολαβητών
Άρθρο 124	Αποβολή διαμεσολαβητή από τη σειρά διορισμού λόγω αδράνειας
Άρθρο 125	Αμοιβή διαμεσολαβητή
Άρθρο 126	Αμοιβή νομικών παραστατών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ - ΜΗΤΡΩΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ	
Άρθρο 127	Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης
Άρθρο 128	Αρμοδιότητες Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης
Άρθρο 129	Ειδικές Επιτροπές
Άρθρο 130	Μητρώα Διαμεσολαβητών
Άρθρο 131	Μητρώο Εκπαιδευτών Διαμεσολαβητών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ – ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ	
Άρθρο 132	Προσόντα διαμεσολαβητών
Άρθρο 133	Διαβάθμιση και επαγγελματική εξέλιξη διαμεσολαβητών
Άρθρο 134	Γενικές αρχές πειθαρχικού δικαίου διαμεσολαβητών
Άρθρο 135	Πειθαρχικά όργανα
Άρθρο 136	Πειθαρχικά παραπτώματα
Άρθρο 137	Παραγραφή
Άρθρο 138	Πειθαρχικές ποινές
Άρθρο 139	Συνέπειες ανάκλησης διαπίστευσης
Άρθρο 140	Διαφάνεια και πρόληψη
Άρθρο 141	Παραίτηση – Αναστολή άσκησης καθηκόντων διαμεσολάβησης
Άρθρο 142	Υποβολή έκθεσης πεπραγμένων διαμεσολαβητή
Άρθρο 143	Ενώσεις προσώπων διαμεσολαβητών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ	

Άρθρο 144	Υποψήφιοι διαμεσολαβητές
Άρθρο 145	Φορείς Κατάρτισης Διαμεσολαβητών
Άρθρο 146	Εκπαιδευτές διαμεσολαβητών
Άρθρο 147	Αδειοδότηση Φορέων Κατάρτισης
Άρθρο 148	Αδειοδότηση φυσικών προσώπων
Άρθρο 149	Αδειοδότηση νομικών προσώπων
Άρθρο 150	Πρόγραμμα σπουδών - Βασικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα
Άρθρο 151	Μετεκπαίδευση διαμεσολαβητών
Άρθρο 152	Προγράμματα καθοδήγησης
Άρθρο 153	Διαπίστευση διαμεσολαβητών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ'	
Άρθρο 154	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Γ'
Άρθρο 155	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Γ'
Άρθρο 156	Τελικές διατάξεις Μέρους Γ'
ΜΕΡΟΣ Δ' ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 157	Σκοπός
Άρθρο 158	Αντικείμενο
Άρθρο 159	Υπαγόμενες διαφορές και τρόποι υπαγωγής στη δικαστική μεσολάβηση
Άρθρο 160	Ρήτρα δικαστικής μεσολάβησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	
Άρθρο 161	Αίτηση εισαγωγής σε δικαστική μεσολάβηση
Άρθρο 162	Εισαγωγική συνεδρία δικαστικής μεσολάβησης
Άρθρο 163	Διεξαγωγή της διαδικασίας δικαστικής μεσολάβησης
Άρθρο 164	Πρόταση επίλυσης δικαστή - μεσολαβητή
Άρθρο 165	Αποτελέσματα της δικαστικής μεσολάβησης στην παραγραφή και τις αποσβεστικές προθεσμίες
Άρθρο 166	Εμπιστευτικότητα της διαδικασίας
Άρθρο 167	Συμμετοχή τρίτων
Άρθρο 168	Εξάριση και αποκλεισμός δικαστών - μεσολαβητών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ	
Άρθρο 169	Πρακτικό δικαστικής μεσολάβησης
Άρθρο 170	Ισχύς και εκτελεστικότητα πρακτικού δικαστικής μεσολάβησης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 171	Ορισμός δικαστών - μεσολαβητών
Άρθρο 172	Γραφεία Δικαστικής Μεσολάβησης
Άρθρο 173	Αμοιβές νομικών παραστατών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Δ΄	
Άρθρο 174	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Δ΄
Άρθρο 175	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Δ΄
ΜΕΡΟΣ Ε΄	
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΆΛΛΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ	
Άρθρο 176	Παραπομπή σε διαμεσολάβηση ή δικαστική διαμεσολάβηση σε υποθέσεις παρέκκλισης από την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας - Τροποποίηση άρθρου 1514 Αστικού Κώδικα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΟΡΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	
Άρθρο 177	Παραβίαση όρων πρακτικών διαμεσολάβησης - Τροποποίηση άρθρου 169Α Ποινικού Κώδικα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ	
Άρθρο 178	Δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση ή δικαστική μεσολάβηση - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 215 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Άρθρο 179	Τυπικές παραλείψεις κατά την εισαγωγή της αγωγής για συζήτηση - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 227 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Άρθρο 180	Παραπομπή με διάταξη σε διαμεσολάβηση και δικαστική μεσολάβηση και απόσυρση- Τροποποίηση άρθρου 237 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Άρθρο 181	Αναψηλάφηση λόγω μη προσήκουσας διερεύνησης απαγορευμένης κρατικής ενίσχυσης - Τροποποίηση περ. 12) άρθρου 544 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Άρθρο 182	Παραπομπή των διαδικών σε διαμεσολάβηση με προδικαστική απόφαση - Προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 591 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Άρθρο 183	Ορισμός των πρακτικών διαμεσολάβησης και δικαστικής μεσολάβησης ως εκτελεστών τίτλων - Τροποποίηση περ. γ) παρ. 2 άρθρου 904 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ	
Άρθρο 184	Καθορισμός αρμοδιοτήτων σχετικά με διαιτησίες που συμμετέχει το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους- Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4831/2021
Άρθρο 185	Πρόβλεψη για ρήτρα εθνικής θεσμικής διαιτησίας-Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 4831/2021
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	
ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ	
Άρθρο 186	Κτηματολογική διαμεσολάβηση - Τροποποίηση περ. δ) και δα) παρ. 2 άρθρου 6 ν. 2664/1998
Άρθρο 187	Νομική βοήθεια σε διαμεσολάβηση – Προσθήκη παρ. 2Α στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004

Άρθρο 188	Διαιτητική επίλυση διαφορών από δημόσιες συμβάσεις - Τροποποίηση άρθρου 176 ν. 4412/2016
ΜΕΡΟΣ ΣΤ'	
ΚΕΝΤΡΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	
Άρθρο 189	Σύσταση – Επωνυμία – Νομική Φύση
Άρθρο 190	Αποστολή – Σκοπός
Άρθρο 191	Αρμοδιότητες – Δράσεις
Άρθρο 192	Σχέση με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Άρθρο 193	Σχέση με τον Δικηγορικό Σύλλογο Ορεστιάδας
Άρθρο 194	Όργανα διοίκησης – Διοικητικό Συμβούλιο
Άρθρο 195	Γενικός Διευθυντής – Επιστημονικό Συμβούλιο
Άρθρο 196	Προσωπικό – συνεργάτες – συμμετοχή επιστημόνων και φοιτητών
Άρθρο 197	Συνεργασίες – Δικτύωση
Άρθρο 198	Πόροι – Οικονομική διαχείριση
Άρθρο 199	Εσωτερικός Κανονισμός
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤ'	
Άρθρο 200	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους ΣΤ'
Άρθρο 201	Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 202	Τελική διάταξη
ΜΕΡΟΣ Ζ'	
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 203	Καταργούμενες διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Η'	
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 204	Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι η θέσπιση ενιαίου και συνεκτικού πλαισίου για την εφαρμογή μεθόδων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, με στόχο την προστασία των δικαιωμάτων των μερών, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στη λειτουργία των σχετικών διαδικασιών, τη συμβολή στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων και την εν γένει βελτίωση της απονομής της δικαιοσύνης.

Άρθρο 2
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Κώδικα αποτελεί η ρύθμιση των μεθόδων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, ο ορισμός των γενικών αρχών και των κανόνων λειτουργίας τους, η μεταξύ τους λειτουργική συσχέτιση, καθώς και ο καθορισμός των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών.

Άρθρο 3
Ορισμοί

Στον παρόντα Κώδικα ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) Ως «διαιτησία» νοείται η διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, η οποία διεξάγεται είτε υπό την οργανωτική ευθύνη και σύμφωνα με τους κανόνες οργανισμού θεσμικής διαιτησίας είτε ως ad hoc διαιτησία, βάσει συμφωνίας διαιτησίας και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα και περατώνεται με την έκδοση δεσμευτικής απόφασης.
- β) Ως «διαιτητικό δικαστήριο» νοείται το όργανο επίλυσης διαφορών, που αποτελείται από έναν (1) ή περισσότερους διαιτητές και το οποίο επιλαμβάνεται διαφορών που υπάγονται σε διαιτησία βάσει έγκυρης συμφωνίας διαιτησίας.
- γ) Ως «διαμεσολάβηση» νοείται η διαρθρωμένη διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, ανεξαρτήτως ονομασίας, η οποία διέπεται από τις αρχές της εθελοντικής συμμετοχής, της εμπιστευτικότητας, της ιδιωτικής αυτονομίας και της καλής πίστης, στο πλαίσιο της οποίας δύο (2) ή περισσότερα μέρη επιχειρούν να επιλύσουν συναινετικά μία ιδιωτική διαφορά τους με τη συνδρομή διαμεσολαβητή.
- δ) Ως «διαμεσολαβητής» νοείται το τρίτο πρόσωπο, ανεξάρτητο, αμερόληπτο και ουδέτερο σε σχέση με τα μέρη και τη διαφορά, το οποίο αναλαμβάνει, χωρίς εξουσία επιβολής λύσης, να διευκολύνει τη διαδικασία της διαμεσολάβησης και να συνδράμει τα μέρη στη διερεύνηση και την επίτευξη κοινά αποδεκτής συμφωνίας.

ε) Ως «δικαστής - μεσολαβητής» νοείται ο δικαστικός λειτουργός, ο οποίος ορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στο Μέρος Δ' του παρόντος Κώδικα και ο οποίος, χωρίς να ασκεί δικαιοδοτικό έργο επί της συγκεκριμένης διαφοράς, αναλαμβάνει να διευκολύνει τα μέρη στην αναζήτηση συναινετικής λύσης, ενεργώντας με αμεροληψία, ανεξαρτησία και ουδετερότητα.

στ) Ως «δικαστική μεσολάβηση» νοείται η διαρθρωμένη διαδικασία συναινετικής επίλυσης ιδιωτικής διαφοράς, η οποία διεξάγεται πριν από την άσκηση ένδικου βοηθήματος ή κατά το στάδιο της εκκρεμοδικίας, υπό τη συνδρομή δικαστή - μεσολαβητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

ζ) Ως «εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης» νοείται η υποχρεωτική συνεδρία μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών, η οποία προηγείται της συζήτησης της υπόθεσης στο δικαστήριο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον παρόντα Κώδικα, με σκοπό την ενημέρωση των μερών για τη διαδικασία, τις αρχές, τα πλεονεκτήματα και τη νομική ισχύ της διαμεσολάβησης, καθώς και τη διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής της διαφοράς σε διαμεσολάβηση.

η) Ως «εισαγωγική συνεδρία δικαστικής μεσολάβησης» νοείται η υποχρεωτική συνεδρία μεταξύ του δικαστή - μεσολαβητή και των μερών, η οποία προηγείται της συζήτησης της υπόθεσης στο δικαστήριο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον παρόντα Κώδικα, με σκοπό την ενημέρωση των μερών για τη διαδικασία, τις αρχές, τα πλεονεκτήματα και τη νομική ισχύ της δικαστικής μεσολάβησης, καθώς και τη διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής της διαφοράς σε δικαστική μεσολάβηση.

θ) Ως «εμπορική διαμεσολάβηση» νοείται η διαμεσολάβηση επί διαφορών μεταξύ επιχειρήσεων ή επαγγελματιών, οι οποίες απορρέουν από εμπορικές, εταιρικές ή χρηματοοικονομικές σχέσεις, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Υποκεφάλαιο Ε' του Μέρους Γ'.

ι) Ως «εξουσία διαθέσεως» νοείται η ικανότητα προσώπου να διαχειρίζεται ελεύθερα και νομίμως το αντικείμενο δικαιώματος ή αξιώσής του, μέσω της μεταβολής του, ήτοι της μεταβίβασης, αλλοίωσης ή απόσβεσής του.

ια) Ως «θεσμική εμπορική διαμεσολάβηση» νοείται η εμπορική διαμεσολάβηση που οργανώνεται και διεξάγεται υπό την αιγίδα επιμελητηρίου, επαγγελματικού ή επιστημονικού φορέα κατά τα οριζόμενα στο Υποκεφάλαιο Ε' του Μέρους Γ'.

ιβ) Ως «ιδιωτική διαφορά» νοείται η αμφισβήτηση ως προς την ύπαρξη, την έκταση, το περιεχόμενο ή τα υποκείμενα ιδιωτικού δικαιώματος, εφόσον το δικαίωμα αυτό υπόκειται σε ελεύθερη διάθεση κατά το ουσιαστικό δίκαιο.

ιγ) Ως «μαθητές - διαμεσολαβητές» νοούνται οι μαθητές σχολικής μονάδας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν εκπαιδευθεί στη σχολική διαμεσολάβηση κατά τα οριζόμενα στο Υποκεφάλαιο Γ' του Μέρους Γ'.

ιδ) Ως «νομικός παραστάτης» νοείται ο πληρεξούσιος δικηγόρος κάθε μέρους, ο οποίος παρίσταται προς νομική υποστήριξη και καθοδήγηση αυτού στις διαδικασίες της διαμεσολάβησης και της δικαστικής μεσολάβησης, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα και τον Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208), καθώς και ο λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, όταν εκπροσωπεί το Ελληνικό Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου στις ανωτέρω διαδικασίες.

ιε) Ως «πανεπιστημιακή διαμεσολάβηση» νοείται η εθελοντική, άτυπη και εμπιστευτική διαδικασία κατά την οποία φοιτητής - διαμεσολαβητής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, ενεργώντας ως ουδέτερος τρίτος, συνδράμει φοιτητές που βρίσκονται σε σύγκρουση, στη

διερεύνηση των θέσεών τους και στην αναζήτηση κοινά αποδεκτής λύσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Υποκεφάλαιο Δ' του Μέρους Γ'.

ιστ) Ως «πραγματογνώμονας» νοείται πρόσωπο με ειδικές γνώσεις της επιστήμης ή της τέχνης, το οποίο ο διαμεσολαβητής, ο δικαστής - μεσολαβητής, το διαιτητικό δικαστήριο ή κάθε άλλο μέρος ανεξαρτήτως ονομασίας που διεξάγει διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών πλην του μαθητή-διαμεσολαβητή και του φοιτητή - διαμεσολαβητή, δύναται να διορίσει, εφόσον κρίνει ότι συμβάλλει στην κατανόηση ζητημάτων αυξημένης τεχνικής ή επιστημονικής πολυπλοκότητας.

ιζ) Ως «ρήτρα διαμεσολάβησης» νοείται η έγγραφη συμφωνία των μερών, αυτοτελής ή εντασσόμενη σε σύμβαση, με την οποία τα μέρη δεσμεύονται να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση για μελλοντικές διαφορές που απορρέουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, εφόσον έχουν εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

ιη) Ως «ρήτρα δικαστικής μεσολάβησης» νοείται η έγγραφη συμφωνία των μερών, αυτοτελής ή εντασσόμενη σε σύμβαση, με την οποία τα μέρη δεσμεύονται να προσφύγουν σε δικαστική μεσολάβηση για μελλοντικές διαφορές που απορρέουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, εφόσον έχουν εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

ιθ) Ως «ρήτρα εμπορικής διαμεσολάβησης» νοείται η ρήτρα διαμεσολάβησης που αφορά ειδικά εμπορική διαμεσολάβηση και δύναται να προβλέπει τη διεξαγωγή αυτής υπό την αιγίδα συγκεκριμένου φορέα.

κ) Ως «σήμανση ειδικότητας» νοείται η καταχώριση στο Μητρώο Διαμεσολαβητών που πιστοποιεί την ολοκλήρωση εγκεκριμένου προγράμματος εξειδικευμένης εκπαίδευσης σε συγκεκριμένη ειδική μορφή διαμεσολάβησης, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 130.

κα) Ως «συντονιστής» νοείται μέλος του διδακτικού ή διοικητικού προσωπικού εκπαιδευτικού ιδρύματος, κατάλληλα εκπαιδευμένο, το οποίο οργανώνει και εποπτεύει τη λειτουργία προγράμματος διαμεσολάβησης.

κβ) Ως «σχολική διαμεσολάβηση» νοείται η εθελοντική, άτυπη και εμπιστευτική διαδικασία κατά την οποία δύο (2) ή περισσότεροι μαθητές της ίδιας σχολικής μονάδας που βρίσκονται σε σύγκρουση, διαφορά ή διαφωνία επιχειρούν να την επιλύσουν συναινετικά, με τη διευκόλυνση δύο (2) εκπαιδευμένων μαθητών - διαμεσολαβητών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Υποκεφάλαιο Γ' του Μέρους Γ'.

κγ) Ως «υπόμνημα» νοείται το έγγραφο που συντάσσεται κατά το πέρας της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης ή της εισαγωγικής συνεδρίας δικαστικής μεσολάβησης, εφόσον τα μέρη δεν επιλέξουν τη συνέχιση της διαδικασίας, στο οποίο βεβαιώνονται η διεξαγωγή της συνεδρίας, τα πρόσωπα που παρέστησαν σε αυτήν και η μη επίτευξη συμφωνίας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα Μέρη Γ' και Δ'.

κδ) Ως «φοιτητές - διαμεσολαβητές» νοούνται οι φοιτητές Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που έχουν εκπαιδευθεί στην πανεπιστημιακή διαμεσολάβηση κατά τα οριζόμενα στο Υποκεφάλαιο Δ' του Μέρους Γ'.

κε) Ως «φύλλο βασικών στοιχείων» νοείται το έγγραφο που περιέχει κατ' ελάχιστον το αντικείμενο της διαφοράς και τα στοιχεία των μερών, όπως αυτά προβλέπονται στην περ. 3 του άρθρου 118 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182) και το οποίο είτε συντάσσεται από τον επισπεύδοντα και αποστέλλεται στον διαμεσολαβητή, είτε παράγεται

αυτομάτως μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Διαμεσολάβησης, κατόπιν συμπλήρωσης των απαιτούμενων στοιχείων στην φόρμα υποβολής αιτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 4

Εφαρμογή και επικουρικότητα των γενικών αρχών

1. Οι γενικές αρχές του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε κάθε διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, που διενεργείται σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα.
2. Οι ειδικές διατάξεις των επιμέρους Μερών του παρόντος Κώδικα υπερισχύουν των γενικών αρχών του παρόντος Μέρους. Οι γενικές αρχές εφαρμόζονται συμπληρωματικά, εφόσον δεν αντίκεινται στις επιμέρους ρυθμίσεις, τα ειδικότερα χαρακτηριστικά και τον σκοπό της οικείας διαδικασίας.
3. Οι γενικές αρχές εφαρμόζονται αναλόγως και σε διαδικασίες εναλλακτικής επίλυσης διαφορών που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα Κώδικα, εφόσον το επιτρέπουν η φύση και ο σκοπός τους.

Άρθρο 5

Αρχή της αυτονομίας και της καλής πίστης στην εναλλακτική επίλυση διαφορών

1. Τα μέρη επιλέγουν ελεύθερα τη μέθοδο εναλλακτικής επίλυσης διαφορών και διαμορφώνουν τη διαδικασία σύμφωνα με τις ανάγκες της διαφοράς.
2. Ο διορισμός διαιτητών, διαμεσολαβητών ή άλλων εκ του νόμου προσώπων ή οργάνων, γίνεται ελεύθερα, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα Κώδικα.
3. Τα μέρη δύνανται να περατώσουν τη διαδικασία σύμφωνα με τα οριζόμενα για κάθε μέθοδο στον παρόντα Κώδικα.
4. Τα μέρη υποχρεούνται να συμμετέχουν με καλή πίστη στη διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης της διαφοράς, να συνεργάζονται ειλικρινώς και να απέχουν από πρακτικές που υπονομεύουν τη διαδικασία.
5. Απαγορεύεται η χρήση των διαδικασιών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών με σκοπό την παρέγκυση της επίλυσης ή την απόκτηση πληροφοριών προς αξιοποίηση σε άλλη διαδικασία.

Άρθρο 6

Αρχή της εμπιστευτικότητας

1. Οι διαδικασίες εναλλακτικής επίλυσης διαφορών διέπονται από την αρχή της εμπιστευτικότητας, η οποία καταλαμβάνει, ιδίως κάθε είδους πληροφορίες, δηλώσεις, προτάσεις και έγγραφα που παράγονται ή ανταλλάσσονται κατά τη διαδικασία. Η γνωστοποίηση εμπιστευτικών στοιχείων σε τρίτους, χωρίς τη συναίνεση όλων των μερών, απαγορεύεται.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η γνωστοποίηση ή η χρήση των στοιχείων της παρ. 1 σε άλλη διαδικασία, εφόσον:

- α) συμφωνούν σε αυτό όλα τα μέρη,
- β) αυτό απαιτείται για την εκτέλεση της επιτευχθείσας συμφωνίας,
- γ) αυτό προβλέπεται από ειδικότερες διατάξεις ή
- δ) αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης ή για την προστασία των ανηλίκων.

3. Η υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας ισχύει για όλους τους συμμετέχοντες στη διαδικασία και διατηρείται και μετά την περάτωσή της, ανεξαρτήτως της έκβασής της.

4. Έγγραφα που δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για τη διαδικασία δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά μέσα σε δικαστικές, διαιτητικές ή άλλες διαδικασίες, εκτός εάν συντρέχει περίπτωση της παρ. 2.

Άρθρο 7

Αμεροληψία και ανεξαρτησία

1. Κάθε πρόσωπο που ασκεί καθήκοντα διαιτητή, διαμεσολαβητή, δικαστή - μεσολαβητή ή που διεξάγει ως τρίτος διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφοράς ενεργεί με αμεροληψία και ανεξαρτησία.

2. Ως αμεροληψία νοείται η απουσία προκατάληψης ή προτίμησης υπέρ ή κατά μέρους.

3. Ως ανεξαρτησία νοείται η απουσία οικονομικών, προσωπικών ή επαγγελματικών σχέσεων μεταξύ του προσώπου που ασκεί τα καθήκοντα της παρ. 1 και μέρους, ικανών να επηρεάσουν την ελεύθερη κρίση του.

4. Πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του, ο τρίτος υποχρεούται να γνωστοποιήσει στα μέρη κάθε περιστατικό ικανό να εγείρει εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του.

5. Η υποχρέωση γνωστοποίησης υφίσταται έως την περάτωση της διαδικασίας.

6. Στις διαδικασίες διαμεσολάβησης και δικαστικής μεσολάβησης εφαρμόζεται η αρχή της ουδετερότητας.

Άρθρο 8

Ίση μεταχείριση και προσαρμογή της διαδικασίας στις ιδιαιτερότητες της διαφοράς

1. Όλα τα μέρη έχουν δικαίωμα σε ίση μεταχείριση και ισότιμη συμμετοχή στη διαδικασία.

2. Η διαδικασία διεξάγεται κατά τρόπο που επιτρέπει τη συμμετοχή των μερών σύμφωνα με τη φύση και τις απαιτήσεις κάθε μεθόδου επίλυσης διαφορών, λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών, διαδικαστικών ή οργανωτικών χαρακτηριστικών της οικείας μεθόδου.

3. Η διαδικασία προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες της διαφοράς.

4. Ο διαιτητής, διαμεσολαβητής, δικαστής - μεσολαβητής ή κάθε άλλο εκ του νόμου προβλεπόμενο πρόσωπο ή όργανο και τα μέρη συνεργάζονται για την αποτελεσματική διεξαγωγή της διαδικασίας.

Άρθρο 9

Εύλογη διάρκεια, αρχή της καταλληλότητας και οικονομία της διαδικασίας

1. Η διαδικασία περατώνεται εντός εύλογου χρόνου, ο οποίος καθορίζεται με συμφωνία των μερών, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα Κώδικα.
2. Ο διαιτητής, διαμεσολαβητής, δικαστής - μεσολαβητής ή κάθε άλλο εκ του νόμου προβλεπόμενο πρόσωπο ή όργανο μεριμνά για την τήρηση του χρονοδιαγράμματος και την αποτροπή αδικαιολόγητων καθυστερήσεων.
3. Το κόστος της διαδικασίας τελεί σε αναλογία προς το αντικείμενο, τη φύση και τη δυσκολία της διαφοράς.
4. Η αρχή της οικονομίας της διαδικασίας επιβάλλει την ορθολογική χρήση του χρόνου και τον περιορισμό των δαπανών της διαδικασίας στο αναγκαίο μέτρο.

Άρθρο 10

Ποιότητα και επαγγελματική επάρκεια

1. Η διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών διεξάγεται σύμφωνα με τα πρότυπα ποιότητας, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις ειδικές ρυθμίσεις του παρόντος Κώδικα.
2. Η ποιότητα της διαδικασίας διασφαλίζεται ιδίως μέσω της επιλογής διαιτητή ή διαμεσολαβητή, που διαθέτει την αναγκαία επαγγελματική επάρκεια, εμπειρία και κατάρτιση για τη συγκεκριμένη μέθοδο επίλυσης διαφοράς, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και τις προϋποθέσεις που τίθενται για τον διορισμό τους.
3. Ο διαιτητής, διαμεσολαβητής, δικαστής - μεσολαβητής ή κάθε άλλο εκ του νόμου προβλεπόμενο πρόσωπο ή όργανο τηρεί τους κανόνες δεοντολογίας και ασκεί τα καθήκοντά του με ευσυνειδησία και επαγγελματική ακεραιότητα, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα και το εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο.

Άρθρο 11

Τεχνικοί σύμβουλοι και πραγματογνώμονες

1. Στις διαδικασίες εναλλακτικής επίλυσης διαφορών δύνανται να συμμετέχουν, κατόπιν συμφωνίας των μερών, τεχνικοί σύμβουλοι και πραγματογνώμονες για την υποστήριξη της εξέτασης ειδικών τεχνικών, επιστημονικών ή οικονομικών ζητημάτων.
2. Οι τεχνικοί σύμβουλοι και οι πραγματογνώμονες παρέχουν, προφορικά ή εγγράφως, εξειδικευμένες γνωμοδοτήσεις ή εκθέσεις, στις οποίες περιορίζονται στην τεχνική ή επιστημονική αξιολόγηση των ζητημάτων τα οποία τίθενται ενώπιόν τους.
3. Οι τεχνικοί σύμβουλοι και οι πραγματογνώμονες ενεργούν με αμεροληψία, ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα, γνωστοποιούν αμελλητί κάθε περίπτωση ικανή να προκαλέσει σύγκρουση συμφερόντων και δεσμεύονται από την εμπιστευτικότητα της διαδικασίας και μετά την περάτωσή της.
4. Τα πρόσωπα της παρ. 1 δεν λογίζονται ως δικαστικοί πραγματογνώμονες κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182) και δεν υπέχουν υποχρέωση μαρτυρικής κατάθεσης για ζητήματα που περιήλθαν σε γνώση τους κατά τη διαδικασία, εκτός εάν συμφωνηθεί ρητά διαφορετικά από τα μέρη ή εάν αυτό προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου.
5. Ζητήματα ως προς τον ορισμό, την αμοιβή και τα καθήκοντα των προσώπων της παρ. 1 ρυθμίζονται κατ' ανάλογη εφαρμογή των οικείων διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΑΡΧΕΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 12

Γενικό πλαίσιο επιλογής μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφοράς

1. Για την επιλογή της μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφορών τα μέρη τηρούν τις αρχές της καλής πίστης και της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το κόστος, τον χρόνο, την πολυπλοκότητα της διαφοράς και τις ειδικές ανάγκες των μερών.
2. Κατά την επιλογή της μεθόδου λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη αποτελεσματικής, οικονομικής και δίκαιης επίλυσης της διαφοράς.
3. Συμφωνία των μερών για επιλογή συγκεκριμένης μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφοράς δεν μπορεί να παρεκκλίνει από τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, που προβλέπουν υποχρεωτική προσφυγή σε συγκεκριμένη μέθοδο για ορισμένες κατηγορίες διαφορών.

Άρθρο 13

Επιλογή μεθόδου βάσει της οικονομικής αξίας της διαφοράς

1. Για διαφορές με αξία αντικειμένου έως διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ, προκρίνεται η προσφυγή σε διαμεσολάβηση ή σε δικαστική μεσολάβηση.
2. Για διαφορές με αξία αντικειμένου άνω των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ, καθώς και για κάθε διαφορά ανεξαρτήτως ποσού με ιδιαίτερη τεχνική ή ειδική πολυπλοκότητα, διεθνή χαρακτήρα ή ανάγκη διεθνούς εκτελεστότητας, προκρίνεται η προσφυγή σε διαιτησία.
3. Η διαμεσολάβηση και η δικαστική μεσολάβηση δύνανται να επιλέγονται σε συνδυασμό με τη διαιτησία, σε κάθε στάδιο.
4. Η αξία του αντικειμένου της διαφοράς εκτιμάται με βάση την κύρια απαίτηση, χωρίς συνυπολογισμό παρεπόμενων αξιώσεων, τόκων ή εξόδων, εκτός εάν προβλέπεται ρητά διαφορετικά στον παρόντα Κώδικα. Για τον τρόπο εκτίμησης εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 9, 10 και 11 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182).
5. Σε περίπτωση πολλαπλών απαιτήσεων ή συνδεδεμένων διαφορών, η αξία εκτιμάται με βάση το συνολικό ύψος αυτών.
6. Η συμφωνία των μερών υπερισχύει του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν αντίκειται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των ειδικότερων διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 14

Εξαιρέσεις λόγω φύσης της διαφοράς

1. Εξαιρούνται και δεν υπάγονται στις μεθόδους εναλλακτικής επίλυσης διαφορών:
 - α) οι καταναλωτικές διαφορές που αφορούν σε παροχές υπηρεσιών κοινής ωφέλειας,
 - β) οι διαφορές που συνδέονται με ενδοοικογενειακή βία κατά τον ν. 3500/2006 (Α' 232),

γ) οι διαφορές στις οποίες ένας (1) τουλάχιστον διάδικος είναι αγνώστου διαμονής κατά τον χρόνο υπαγωγής και

δ) οι κληρονομικές διαφορές:

δα) εξ αδιαθέτου διαδοχής του συντρόφου της πέμπτης τάξης του άρθρου 1817 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164),

δβ) σχολάζουσας κληρονομίας των άρθρων 1862 έως 1866 του Αστικού Κώδικα,

δγ) ικανοποίησης δανειστών της κληρονομίας των άρθρων 1892 έως 1903 του Αστικού Κώδικα και

δδ) κληρονομητηρίου των άρθρων 1923 έως 1933 του Αστικού Κώδικα.

2. Οι καταναλωτικές διαφορές, στις οποίες το ένα μέρος ενεργεί για σκοπούς εκτός της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας, δύνανται να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση μόνο με ειδική και έγγραφη συμφωνία όλων των μερών, η οποία καταρτίζεται μετά τη γέννηση της διαφοράς.

Άρθρο 15

Συνδυασμός μεθόδων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

1. Τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν τον συνδυασμό διαδοχικά περισσότερων μεθόδων, εφόσον η συμφωνία δεν αντίκειται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

2. Η μετάβαση από μία μέθοδο σε άλλη γίνεται με τήρηση της εμπιστευτικότητας, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά εγγράφως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΕ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 16

Επιλογή μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

1. Στις διαφορές του άρθρου 19, η συζήτηση της αγωγής ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου είναι απαράδεκτη, εάν δεν έχει προηγηθεί προσφυγή σε μία από τις ακόλουθες μεθόδους εναλλακτικής επίλυσης διαφορών:

α) σε διαμεσολάβηση, κατά τα οριζόμενα στο Μέρος Γ' του παρόντος Κώδικα, ή

β) σε δικαστική μεσολάβηση, κατά τα οριζόμενα στο Μέρος Δ' του παρόντος Κώδικα.

2. Η μέθοδος εναλλακτικής επίλυσης διαφορών μεταξύ αυτών της παρ. 1 επιλέγεται με συμφωνία των μερών. Ελλείψει συμφωνίας, η διαφορά υπάγεται σε εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης κατά το Μέρος Γ' του παρόντος Κώδικα.

3. Η συμφωνία που επιτυγχάνεται κατά τη διαδικασία του παρόντος Κεφαλαίου αποτελεί εκτελεστό τίτλο, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα του Μέρους Γ' ή του Μέρους Δ', αναλόγως της εφαρμοζόμενης μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.

4. Τα έξοδα της υποχρεωτικής προδικαστικής προσφυγής σε εναλλακτική επίλυση διαφορών επιδικάζονται ως δικαστικά έξοδα κατά τα άρθρα 176 έως 193 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), εφόσον επακολουθήσει δίκη.

Άρθρο 17

Προδικαστική προσφυγή σε διαμεσολάβηση ή δικαστική μεσολάβηση

1. Κατά την εφαρμογή του άρθρου 16, το επισπεύδον μέρος οφείλει να προσκαλέσει, με την αγωγή ή με ιδιαίτερο δικόγραφο, το άλλο μέρος σε εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης. Η πρόσκληση περιέχει κατ' ελάχιστον:
 - α) συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, και
 - β) πρόταση μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης (διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης).
2. Το άλλο μέρος, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της πρόσκλησης, δηλώνει εγγράφως εάν αποδέχεται την προτεινόμενη μέθοδο. Σε περίπτωση αποδοχής, η διαδικασία διεξάγεται σύμφωνα με την προταθείσα μέθοδο. Σε περίπτωση μη αποδοχής ή άπρακτης παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας, η διαφορά υπάγεται σε εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης κατά το Μέρος Γ' του παρόντος Κώδικα. Η εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης ολοκληρώνεται εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου.
3. Η κοινοποίηση της πρόσκλησης και η εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης δεν αναστέλλουν την παραγραφή των αξιώσεων και την αποσβεστική προθεσμία άσκησης δικαιωμάτων.
4. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη προσέλευσης στην εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης εφαρμόζεται το άρθρο 18.
5. Η συζήτηση της αγωγής ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου είναι παραδεκτή εάν η εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης δεν κατέληξε σε συμφωνία και προσκομισθεί το οικείο πρακτικό μη επίτευξης συμφωνίας.
6. Η δαπάνη της συνεδρίας βαρύνει τα μέρη κατ' ισομοιρία και προκαταβάλλεται στο σύνολό της από το επισπεύδον μέρος.

Άρθρο 18

Χρηματική κύρωση για αποχή από εισαγωγική συνεδρία

1. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης άρνησης συμμετοχής ή αποχής μέρους από εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης, παρότι προσκλήθηκε νομίμως, το αρμόδιο δικαστήριο δύναται να επιβάλει σε βάρος αυτού χρηματική κύρωση.
2. Η χρηματική κύρωση καθορίζεται με γνώμονα την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, τη βαρύτητα της υπαίτιας συμπεριφοράς και τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης. Το ποσό της κύρωσης δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατό (100) ευρώ, ούτε ανώτερο των χιλίων (1.000) ευρώ.
3. Ειδικά σε περίπτωση αδικαιολόγητης άρνησης συμμετοχής ή αποχής μέρους από εισαγωγική συνεδρία κτηματολογικής διαμεσολάβησης του Υποκεφαλαίου Β' του Κεφαλαίου Δ' του Μέρους Γ', το ποσό της κύρωσης δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πεντακοσίων (500) ευρώ, ούτε ανώτερο των χιλίων (1.000) ευρώ.
4. Η κύρωση επιβάλλεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο ή κατόπιν αίτησης του διαδίκου και καταχωρείται στα πρακτικά της συνεδρίασης ή στην απόφαση επί της ουσίας. Η απόφαση περιλαμβάνει ειδική αιτιολογία ως προς τη συμπεριφορά του μέρους και τον προσδιορισμό του ύψους της κύρωσης.

5. Η απόφαση περί επιβολής χρηματικής κύρωσης προσβάλλεται μόνο με το ένδικο μέσο που ασκείται κατά της οριστικής απόφασης επί της ουσίας της διαφοράς.
6. Η επιβληθείσα χρηματική κύρωση εισπράττεται υπέρ του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.). Αντίγραφο της σχετικής απόφασης γνωστοποιείται αμελλητί στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., με μέριμνα της γραμματείας του δικαστηρίου.
7. Η αδικαιολόγητη άρνηση συμμετοχής ή αποχή συνεκτιμάται επιπλέον από το δικαστήριο κατά την επιμέτρηση της δικαστικής δαπάνης.

Άρθρο 19

Υπαγόμενες διαφορές

1. Στην υποχρεωτική προδικαστική διαδικασία του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται οι ακόλουθες διαφορές, εφόσον τα μέρη έχουν εξουσία διάθεσης του αντικειμένου της μεταξύ τους διαφοράς:

α) οι οικογενειακές διαφορές του άρθρου 592 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), που εκδικάζονται κατά την ειδική διαδικασία των οικογενειακών διαφορών, εκτός από αυτές των περ. α), β) και γ) της παρ. 1 και της παρ. 2 του άρθρου 592 αυτού,

β) οι διαφορές του άρθρου 614 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που εκδικάζονται κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών, εκτός της περ. β) της παρ. 4 και της παρ. 8 του άρθρου 614 αυτού,

γ) οι κληρονομικές διαφορές των άρθρων 1808 έως 1816, 1818, 1819, 1820 έως 1837, 1867 έως 1879, 1883 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164),

δ) οι διαφορές που εκδικάζονται κατά την τακτική διαδικασία και υπάγονται στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, εάν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, και του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας,

ε) οι διαφορές του άρθρου 48 του ν. 4072/2012 (Α' 86), περί επίλυσης διαφορών,

στ) οι διαφορές της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 259, περί λύσης της εταιρείας, και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 264 του ν. 4072/2012, περί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων εξερχόμενου και αποκλειόμενου εταίρου, και

ζ) οι διαφορές με δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 (Α' 314), περί ορισμού και πεδίου εφαρμογής.

2. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 16, οι διαφορές της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275), περί πρώτων εγγραφών και προθεσμίας αμφισβήτησης, μεταξύ φυσικών ή νομικών προσώπων και του Ελληνικού Δημοσίου, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου υπάγονται αποκλειστικά στην υποχρεωτική εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης κατά το Μέρος Γ' του παρόντος Κώδικα.

3. Η υπαγωγή διαφοράς στη διαδικασία διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης δεν αποκλείει τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου ή προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο δικαστής που διατάσσει το ασφαλιστικό μέτρο μπορεί να ορίσει προθεσμία για την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 693 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η οποία αρχίζει από τη σύνταξη του πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης.

4. Εφόσον μεταξύ των μερών υφίσταται έγκυρη ρήτρα διαμεσολάβησης κατά το άρθρο 86 ή ρήτρα δικαστικής μεσολάβησης κατά το άρθρο 158, η τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται στη ρήτρα επέχει θέση υποχρεωτικής προδικαστικής προσφυγής κατά το παρόν Κεφάλαιο. Η διαδικασία διεξάγεται σύμφωνα με τη μέθοδο που ορίζει η ρήτρα και τις οικείες διατάξεις του αντίστοιχου Μέρους του παρόντος Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄

Άρθρο 20

Εξουσιοδοτική διάταξη Μέρους Α΄

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία καταλογισμού και είσπραξης σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 18.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η καθιέρωση ενιαίου, μονιστικού συστήματος διαιτησίας, το οποίο εφαρμόζεται τόσο στη διεθνή, όσο και στην εσωτερική διαιτησία, στη βάση της ιδιωτικής αυτονομίας και της ελευθερίας των μερών. Ειδικότερα, αποσκοπεί:

- α) στην εμπέδωση της διαιτησίας ως ισότιμου τρόπου επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης, και
- β) στη διασφάλιση της ελευθερίας των μερών να υπαγάγουν εκουσίως τις διαφορές τους σε διαιτησία,

Άρθρο 22

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η ρύθμιση, κατά τρόπο ενιαίο, της διεθνούς και της εσωτερικής διαιτησίας, με βάση τις διεθνείς και εθνικές προδιαγραφές και συγκεκριμένα:

- α) η υιοθέτηση στο ελληνικό δίκαιο του Πρότυπου Νόμου της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL) του 2006,
- β) η προσαρμογή του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου στις διεθνείς τάσεις και τη συγκριτική εμπειρία της διαιτησίας καθώς και

γ) η εισαγωγή ενός ενιαίου και λειτουργικά συνεκτικού συστήματος κανόνων που εφαρμόζονται οριζοντίως στην εσωτερική και τη διεθνή διαιτησία, ανεξαρτήτως της φύσης ή του τύπου της διαφοράς.

Άρθρο 23

Πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 1 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται όταν ο τύπος της διαιτησίας βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια.
2. Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, τα άρθρα 30, 31, 32, η παρ. 5 του άρθρου 44, τα άρθρα 55, 65 και 66, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί με νόμο και αφορούν στη ρύθμιση ζητημάτων διαιτησίας, εφαρμόζονται και όταν ο τύπος αυτής βρίσκεται στην αλλοδαπή.
3. Διαφορές ιδιωτικού δικαίου δύνανται να υπαχθούν σε διαιτησία, με συμφωνία των μερών, εφόσον αυτά έχουν την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς.
4. Οι διαφορές της παρ. 3 του άρθρου 614 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), περί εργατικών διαφορών, και του ν. 2251/1994 (Α' 191), περί προστασίας των καταναλωτών, δύνανται να υπαχθούν σε διαιτησία μόνο με συμφωνία των μερών μεταγενέστερη της γέννησης της διαφοράς.

Άρθρο 24

Γενικές αρχές και ερμηνευτικοί κανόνες

(άρθρα 2 και 2Α του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Κατά την ερμηνεία του παρόντος Μέρους λαμβάνονται υπόψη η διεθνής προέλευσή του και η ανάγκη προώθησης της ομοιόμορφης εφαρμογής του, καθώς και η αρχή της καλής πίστης.
2. Ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους, αλλά δεν ρυθμίζονται ρητά σε αυτό, επιλύονται με βάση τις γενικές αρχές στις οποίες αυτό βασίζεται.
3. Όταν τα μέρη έχουν την εξουσία να αποφασίσουν για ένα ζήτημα, δύνανται, με την επιφύλαξη του άρθρου 57, να αναθέτουν τη σχετική απόφαση σε τρίτο, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών θεσμικής διαιτησίας.
4. Όπου διάταξη του παρόντος Μέρους αναφέρεται σε αγωγή, εφαρμόζεται και σε ανταγωγή και, όπου αναφέρεται σε απάντηση, εφαρμόζεται και σε απάντηση σε ανταγωγή, με την επιφύλαξη της περ. α) του άρθρου 52 και της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 63.

Άρθρο 25

Γνωστοποιήσεις

(άρθρο 3 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών:
 - α) Κάθε έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί, εάν:
 - αα) παραδόθηκε προσωπικά στον παραλήπτη, ή

αβ) παραδόθηκε στην εγκατάστασή του, τη συνήθη διαμονή του ή την ταχυδρομική ή ηλεκτρονική του διεύθυνση.

Εάν ύστερα από εύλογη έρευνα κανένα από τα ανωτέρω δεν είναι εφικτό, το έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί, εάν αποσταλεί ή διαβιβαστεί στην τελευταία γνωστή εγκατάσταση, συνήθη διαμονή ή ταχυδρομική ή ηλεκτρονική διεύθυνση του παραλήπτη, με συστημένη επιστολή ή με άλλο μέσο που αποδεικνύει την προσπάθεια παράδοσης.

β) Το έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί την ημέρα παράδοσης σύμφωνα με την περ. α).

2. Για την έναρξη προθεσμιών σχετικών με ενέργειες ενώπιον δικαστηρίων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), περί επιδόσεων.

Άρθρο 26

Παραίτηση από την προβολή αντιρρήσεων

(άρθρο 4 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Το μέρος το οποίο γνωρίζει ότι δεν τηρήθηκε διάταξη του παρόντος Κώδικα, από την οποία επιτρέπεται παρέκκλιση, ή ότι δεν τηρήθηκε όρος προβλεπόμενος στη συμφωνία διαιτησίας και συμμετέχει στη διαδικασία διαιτησίας χωρίς να προβάλει αντίρρηση τεκμαίρεται ότι έχει παραιτηθεί από το δικαίωμά του να προβάλλει αντιρρήσεις αν δεν τις υποβάλλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση ή σύμφωνα με το τιθέμενο πλαίσιο της συμφωνίας.

Άρθρο 27

Έκταση εξουσίας δικαστηρίου

(άρθρο 5 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Σε ζητήματα που ρυθμίζονται από το παρόν Μέρος, το δικαστήριο ασκεί αποκλειστικά τις αρμοδιότητες που ρητά προβλέπονται σε αυτό.

Άρθρο 28

Αρμοδιότητα των δικαστηρίων σε διαδικασίες αρωγής και εποπτείας της διαιτησίας

(άρθρο 6 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Στις περιπτώσεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 34, των παρ. 1 και 2 του άρθρου 35, του άρθρου 36, της παρ. 3 του άρθρου 38, της παρ. 2 του άρθρου 39, της παρ. 2 του άρθρου 40 και του άρθρου 55, αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος της διαιτησίας, άλλως το Μονομελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο αιτών έχει την κατοικία του, ή, ελλείψει κατοικίας, τη διαμονή του. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Το Μονομελές Πρωτοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, με υποχρεωτική σύμπραξη γραμματέα.

2. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της αγωγής ακύρωσης του άρθρου 63 είναι ο Άρειος Πάγος. Η αγωγή ακύρωσης εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 έως 622B του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), και προσδιορίζεται για συζήτηση εντός τριών (3) μηνών από την κατάθεσή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 29

Τύπος της συμφωνίας διαιτησίας (άρθρο 7 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Η συμφωνία διαιτησίας:

α) δύναται να έχει τη μορφή ρήτρας διαιτησίας σε σύμβαση ή τη μορφή χωριστής συμφωνίας και

β) αποτυπώνεται σε έγγραφο, το περιεχόμενο του οποίου τα μέρη έχουν αποδεχθεί ρητώς ή σιωπηρώς.

2. Ως έγγραφο νοούνται ιδίως:

α) η ανταλλαγή επιστολών, τηλεγραφημάτων, τηλετυπημάτων, τηλεομοιοτυπημάτων ή άλλων μέσων τηλεπικοινωνίας που καταγράφουν τη συμφωνία καθώς και

β) η ηλεκτρονική καταγραφή που επιτρέπει τη διαπίστωση της προέλευσής της από συγκεκριμένο εκδότη και την πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας.

3. Η παραπομπή σε σύμβαση σε ρήτρα διαιτησίας που περιλαμβάνεται σε άλλο έγγραφο αποτελεί συμφωνία διαιτησίας, εφόσον η παραπομπή καθιστά τη ρήτρα μέρος της σύμβασης. Η παραπομπή σε κανονισμό διαιτησίας τον καθιστά περιεχόμενο της συμφωνίας διαιτησίας.

4. Η ανεπιφύλακτη συμμετοχή των μερών στη διαιτητική διαδικασία τεκμαίρεται ως κατάρτιση της συμφωνίας διαιτησίας.

Άρθρο 30

Ουσιαστικό κύρος της συμφωνίας διαιτησίας

1. Η συμφωνία διαιτησίας είναι έγκυρη εφόσον θεωρείται ως τέτοια σύμφωνα με το δίκαιο στο οποίο τα μέρη την υπήγαγαν ή, ελλείψει τέτοιας υπαγωγής, σύμφωνα με το δίκαιο:

α) του τόπου της διαιτησίας ή

β) το οποίο διέπει την ουσία της διαφοράς.

2. Η πτώχευση και οι λοιπές διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν επιδρούν στη συμφωνία διαιτησίας, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο.

Άρθρο 31

Συμφωνία διαιτησίας και άσκηση αγωγής (άρθρο 8 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται αγωγή για διαφορά που αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας διαιτησίας, παραπέμπει τη διαφορά στη διαιτησία, κατόπιν αιτήματος διαδίκου που υποβάλλεται κατά τη συζήτηση, εκτός εάν διαπιστώσει ότι η συμφωνία διαιτησίας είναι άκυρη, ανενεργός ή μη δεκτική εφαρμογής.

2. Η εκκρεμοδικία κατά την παρ. 1 δεν εμποδίζει την έναρξη ή τη συνέχιση της διαιτησίας ούτε την έκδοση διαιτητικής απόφασης.

Άρθρο 32

Συμφωνία διαιτησίας και ασφαλιστικά μέτρα

(άρθρο 9 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Η συμφωνία διαιτησίας δεν εμποδίζει τα μέρη να ζητήσουν από αρμόδιο δικαστήριο τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σχετικά με το αντικείμενο της διαφοράς, πριν ή μετά από την έναρξη της διαιτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΙΤΗΤΩΝ

Άρθρο 33

Αριθμός διαιτητών

(άρθρο 10 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τον αριθμό των διαιτητών, ο οποίος πρέπει να είναι μονός.
2. Εάν τα μέρη δεν συμφωνούν για τον αριθμό των διαιτητών, οι διαιτητές είναι τρεις (3).

Άρθρο 34

Ορισμός διαιτητών

(άρθρο 11 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Δεν δύνανται να οριστούν διαιτητές:
 - α) όσοι είναι ανίκανοι για δικαιοπραξία ή έχουν περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία,
 - β) όσοι έχουν στερηθεί δημόσιας θέσης ή του δημοσίου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος που κατείχαν και σε όσους έχει επιβληθεί απαγόρευση άσκησης του επαγγέλματός τους, σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), αντίστοιχα,
 - γ) νομικά πρόσωπα, και
 - δ) εν ενεργεία δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί.
2. Δεν αποτελεί κώλυμα ορισμού διαιτητή η ιθαγένειά του, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.
3. Με την επιφύλαξη των παρ. 4 και 6, τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν τη διαδικασία ορισμού διαιτητών.
4. Εάν κατά παρέκκλιση της παρ. 3:
 - α) ένα μέρος παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με αυτήν ή
 - β) τα μέρη ή οι δυο (2) διαιτητές αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία κατ' αυτήν ή
 - γ) τρίτος παραλείπει να εκπληρώσει τα καθήκοντα που του ανατέθηκαν,κάθε μέρος δύναται να ζητήσει από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28 να προβεί στον ορισμό, εκτός εάν η συμφωνία προβλέπει άλλα μέσα εξασφάλισης του ορισμού.
5. Εάν δεν υπάρχει συμφωνία για τη διαδικασία ορισμού:

α) Όταν οι διαιτητές είναι τρεις (3), κάθε μέρος ορίζει έναν (1) διαιτητή και οι δύο διαιτητές ορίζουν τον επιδιαιτητή. Εάν ένα μέρος παραλείψει να ορίσει διαιτητή εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος του άλλου μέρους ή εάν οι δύο (2) διαιτητές αδυνατούν εντός τριάντα (30) ημερών από τον ορισμό τους να συμφωνήσουν για τον ορισμό του τρίτου διαιτητή, ο ορισμός γίνεται, κατόπιν αίτησης μέρους, από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28.

β) Όταν ο διαιτητής είναι ένας (1) και τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για τον ορισμό του, αυτός ορίζεται, κατόπιν αίτησης μέρους, από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28.

γ) Η συμφωνία με την οποία ένα μέρος ορίζει διαιτητή και για το άλλο μέρος ή προβλέπει άνιση κατανομή αριθμού διαιτητών μεταξύ των μερών είναι άκυρη. Η απόφαση του δικαστηρίου κατά την παρ. 1 του άρθρου 28, που έχει εκδοθεί σύμφωνα με την παρ. 4 και την παρούσα, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

6. Κατά τον ορισμό διαιτητή, το δικαστήριο ή ο τρίτος λαμβάνει υπόψη τις ιδιότητες που η συμφωνία των μερών απαιτεί να συντρέχουν στο πρόσωπο του διαιτητή και κάθε στοιχείο που εξασφαλίζει τον ορισμό ανεξάρτητου και αμερόληπτου διαιτητή. Σε περίπτωση ορισμού μοναδικού ή τρίτου διαιτητή, εκτιμάται η σκοπιμότητα ορισμού προσώπου ιθαγένειας διαφορετικής από εκείνη των μερών και λαμβάνονται υπόψη οι προτάσεις τους.

7. Ο διευθύνων Πρόεδρος κάθε δικαστηρίου της παρ. 1 του άρθρου 28:

α) ορίζει διαιτητές ή επιδιαιτητές εάν δεν τους ορίσουν τα μέρη και

β) ορίζει επιδιαιτητή σε περίπτωση μη συμφωνίας των διαιτητών.

8. Αφυπηρετήσαντες δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί δύνανται να ορίζονται ως διαιτητές ή επιδιαιτητές. Ο ορισμός τους πραγματοποιείται με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τα λοιπά φυσικά πρόσωπα, χωρίς ειδικό υπηρεσιακό καθεστώς, με γνώμονα τις απαιτήσεις αμεροληψίας και ανεξαρτησίας.

9. Σε κάθε δικαστήριο τηρείται ειδικό βιβλίο διαιτησιών στο οποίο καταχωρίζονται τα ονόματα των διαιτητών ή επιδιαιτητών, οι ημερομηνίες ορισμού, η ημερομηνία έκδοσης και κατάθεσης της διαιτητικής απόφασης και ο αριθμός αυτής. Η τήρηση του βιβλίου ρυθμίζεται κατά την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 72.

10. Δεν ανακαλούνται:

α) ο ορισμός διαιτητή από κάποιο εκ των μερών,

β) ο ορισμός τρίτου διαιτητή από τους διαιτητές και

γ) ο ορισμός διαιτητή από τρίτο.

Άρθρο 35 **Πολυμερείς διαιτησίες**

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, εάν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από περισσότερους του ενός (1) διαιτητές και στη διαιτησία συμμετέχουν περισσότεροι διάδικοι είτε ως ενάγοντες είτε ως εναγόμενοι, οι ομόδικοι ορίζουν έναν (1) διαιτητή από κοινού. Εάν αδυνατούν να καταλήξουν σε κοινό ορισμό εντός της συμφωνημένης προθεσμίας, ή, ελλείψει αυτής, εντός τριάντα (30) ημερών, ο ορισμός γίνεται από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28.

2. Κατόπιν αιτήματος διαδίκου, το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28 έχει την εξουσία να ορίσει κάθε διαιτητή που δεν ορίστηκε εμπρόθεσμα, καθορίζοντας ταυτόχρονα και τον προεδρεύοντα.

3. Η απόφαση του δικαστηρίου της παρ. 1 του άρθρου 28 η οποία εκδίδεται κατά το παρόν δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Άρθρο 36

Ορισμός διαιτητών από το δικαστήριο

Εάν για οποιονδήποτε λόγο το διαιτητικό δικαστήριο δεν έχει συγκροτηθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από την προσφυγή σε διαιτησία, ανεξαρτήτως εάν η περίπτωση ρυθμίζεται από τα άρθρα 34 και 35, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 35, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.

Άρθρο 37

Λόγοι εξαίρεσης

(άρθρο 12 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Πρόσωπο στο οποίο προτείνεται να οριστεί διαιτητής γνωστοποιεί κάθε γεγονός ή περίπτωση ικανά να γεννήσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του. Ο διαιτητής, από τον ορισμό του και καθ' όλη τη διάρκεια της διαιτησίας, γνωστοποιεί αμέσως στα μέρη και τους λοιπούς διαιτητές κάθε νέο τέτοιο γεγονός ή περίπτωση.
2. Αίτηση εξαίρεσης διαιτητή επιτρέπεται μόνο εάν υπάρχει γεγονός ή περίπτωση που γεννά εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του διαιτητή ή εάν δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι ιδιότητες που απαιτεί η συμφωνία των μερών. Μέρος δύναται να ζητήσει εξαίρεση διαιτητή που όρισε ή στον ορισμό του οποίου συνέπραξε, μόνο για λόγους που περιήλθαν σε γνώση του μετά τον ορισμό.

Άρθρο 38

Διαδικασία εξαίρεσης

(άρθρο 13 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν τη διαδικασία εξαίρεσης διαιτητή, με την επιφύλαξη της παρ. 3.
2. Ελλείψει συμφωνίας, το μέρος που επιδιώκει την εξαίρεση υποβάλλει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνώση της συγκρότησης του διαιτητικού δικαστηρίου ή του λόγου εξαίρεσης κατά την παρ. 2 του άρθρου 37, γραπτή αίτηση στο διαιτητικό δικαστήριο με τους λόγους εξαίρεσης. Εάν ο διαιτητής δεν παραιτηθεί ούτε το άλλο μέρος συμφωνήσει, το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει, χωρίς τη συμμετοχή του υπό εξαίρεση διαιτητή, εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της αίτησης.
3. Εάν η αίτηση απορριφθεί κατά τη συμφωνημένη διαδικασία ή κατά την παρ. 2 ή εάν το διαιτητικό δικαστήριο δεν αποφανθεί εμπρόθεσμα, το μέρος δύναται να ζητήσει από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28 να αποφασίσει για την εξαίρεση. Η αίτηση υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη γνώση της απορριπτικής απόφασης ή την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Ενώ εκκρεμεί η αίτηση, το διαιτητικό δικαστήριο, με τη συμμετοχή του υπό εξαίρεση διαιτητή,

δύναται να συνεχίσει τη διαδικασία και να εκδώσει απόφαση, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.

Άρθρο 39

Παράλειψη ή αδυναμία εκπλήρωσης καθηκόντων διαιτητή (άρθρο 14 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Πρόσωπο που ορίζεται ως διαιτητής ή επιδιαιτητής δεν υποχρεούται να αποδεχθεί τον ορισμό.
2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, εάν διαιτητής τελεί σε πραγματική ή νομική αδυναμία εκπλήρωσης καθηκόντων ή παραλείπει να ενεργήσει εντός εύλογου χρόνου, η ιδιότητά του παύει:
 - α) με παραίτησή του,
 - β) με συμφωνία των μερών, ή
 - γ) ελλείψει συμφωνίας των μερών, με απόφαση του δικαστηρίου της παρ. 1 του άρθρου 28.
3. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.
4. Η παύση κατά τις περ. α) και β) της παρ. 2 δεν συνιστά αποδοχή λόγου εξαίρεσης κατά το άρθρο 37.

Άρθρο 40

Ορισμός αντικαταστάτη διαιτητή (άρθρο 15 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Όταν παύσει η ιδιότητα διαιτητή, κατά τα άρθρα 38 ή 39, ή ύστερα από παραίτηση, ορίζεται αντικαταστάτης διαιτητής σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται για τον ορισμό του διαιτητή που αντικαταστάθηκε. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο με τη νέα σύνθεση αποφασίζει εάν η διαδικασία συνεχίζεται από το σημείο διακοπής.
2. Κατόπιν αιτήματος μέρους, ο τρίτος στον οποίο τα μέρη ανέθεσαν την εξουσία ορισμού ή, ελλείψει αυτού, το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28 δύναται να ορίσει αντικαταστάτη διαιτητή, εάν το μέρος που είχε δικαίωμα ορισμού το άσκησε κατά τρόπο αντίθετο στο καθήκον καλόπιστης διεξαγωγής της διαιτησίας.

Άρθρο 41

Ευθύνη διαιτητών

Ο διαιτητής, κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του, ευθύνεται μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 42

Εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου να αποφαιίνεται για τη δικαιοδοσία του (άρθρο 16 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαιίνεται για τη δικαιοδοσία του, την ύπαρξη και την ισχύ της συμφωνίας για υπαγωγή σε διαιτησία. Ρήτρα διαιτησίας σε σύμβαση θεωρείται αυτοτελής συμφωνία έναντι των λοιπών όρων αυτής. Ακυρότητα της σύμβασης δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως ακυρότητα της ρήτρας διαιτησίας.
2. Ένσταση έλλειψης δικαιοδοσίας προτείνεται το αργότερο με την απάντηση στην αγωγή. Η ένσταση δεν αποκλείεται λόγω του ότι το μέρος που την προβάλλει όρισε διαιτητή ή συνέπραξε στον ορισμό του. Ένσταση υπέρβασης εξουσίας προτείνεται αμέσως μόλις ανακύψει το σχετικό ζήτημα. Σε κάθε περίπτωση, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να δεχθεί ως παραδεκτή ένσταση που υποβάλλεται εκπρόθεσμα, εάν κρίνει δικαιολογημένη την καθυστέρηση.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαιίνεται επί των ενστάσεων της παρ. 2 με παρεμπίπτουσα απόφαση ή με την απόφαση επί της ουσίας. Εάν αποφανθεί με παρεμπίπτουσα απόφαση ότι έχει δικαιοδοσία, η διαιτητική διαδικασία συνεχίζεται και η παρεμπίπτουσα απόφαση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης επί της ουσίας.
4. Η παρεμπίπτουσα απόφαση επί δικαιοδοσίας προσβάλλεται μόνο ως μέρος της απόφασης επί της ουσίας, κατά το άρθρο 63, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά ή το διαιτητικό δικαστήριο συναινέσει σε αυτοτελή αγωγή ακύρωσης. Η αγωγή ασκείται εντός τριάντα (30) ημερών από τη συναίνεση ή την επίδοση της απόφασης, όποιο σημείο είναι μεταγενέστερο.

Άρθρο 43

Πρόσθετοι διάδικοι και συνένωση διαιτησιών

1. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να δεχθεί τη συμμετοχή στη διαιτητική διαδικασία προσώπου που δεσμεύεται από τη συμφωνία διαιτησίας, είτε ως διάδικος, είτε ως προσθέτως παρεμβαίνων με έννομο συμφέρον. Εάν ο εναγόμενος προβάλλει αίτημα κατά τρίτου, οφείλει να το πράξει με την απάντησή του κατά την παρ. 2 του άρθρου 48. Σε κάθε άλλη περίπτωση, απαιτείται αυτοτελές αίτημα. Από τον ορισμό, οι νέοι διάδικοι έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αρχικών διαδίκων.
2. Κατόπιν αιτήματος διαδίκου, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να συνενώσει και να συνεκδικάσει διαφορά που εκκρεμεί μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον των ίδιων διαιτητών ή, με ρητή συμφωνία, ενώπιον άλλου διαιτητικού δικαστηρίου. Δύναται, επίσης, να περατώσει τη διαδικασία εάν η διαφορά συνενωθεί αλλού, εκδίδοντας πράξη κατά την παρ. 2 του άρθρου 61.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαιίνεται επί των αιτημάτων των παρ. 1 και 2, αφού καλέσει όλα τα μέρη να τοποθετηθούν, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το στάδιο της διαδικασίας και τη σκοπιμότητα ενιαίας κρίσης.
4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.

Άρθρο 44

Εξουσία διαιτητικού δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα (άρθρα 17, 17Α, 17Β, 17C, 17D, 17Ε, 17G, 17Η, 17Ι του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματος μέρους, να διατάξει, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο ή με διαιτητική απόφαση, τα ασφαλιστικά μέτρα που κρίνει αναγκαία για το αντικείμενο της διαφοράς ή τη διαδικασία. Δύναται, επίσης, να υποχρεώσει τον υπέρ ου σε εγγυοδοσία και, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος, να ανακαλέσει, αναστείλει ή μεταρρυθμίσει τα ασφαλιστικά μέτρα και την εγγυοδοσία.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα σε επείγουσες περιπτώσεις ή για αποτροπή επικείμενου κινδύνου, εφόσον πιθανολογεί την ύπαρξη ασφαλιστέου δικαιώματος. Διατάσσονται μόνο τα αναγκαία μέτρα και προτιμάται το λιγότερο επαχθές.
3. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις, κατόπιν αιτήματος μέρους, εκδίδεται προσωρινή διαταγή μετά από ακρόαση του καθ' ου, εκτός εάν πιθανολογείται ότι η ακρόαση θα ματαιώσει την αποτελεσματικότητα της διαταγής. Στην περίπτωση αυτή, η ακρόαση πραγματοποιείται εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από την έκδοση της προσωρινής διαταγής. Με την επιφύλαξη νεότερης απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου για το ασφαλιστικό μέτρο ή για παράταση της ισχύος της προσωρινής διαταγής, η τελευταία παύει αυτοδικαίως με την πάροδο είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της.
4. Οι αποφάσεις κατά το παρόν δεσμεύουν τα μέρη, τα οποία συμμορφώνονται αμέσως. Ισχύουν προσωρινά και δεν επηρεάζουν την κύρια υπόθεση.
5. Το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28, κατόπιν αίτησης μέρους, αναγνωρίζει και κηρύσσει εκτελεστά τα ασφαλιστικά μέτρα και την εγγυοδοσία που διατάχθηκαν κατά την παρ. 1, εκτός εάν το δικαστήριο:
 - α) κρίνει και αυτεπαγγέλτως ότι το ασφαλιστικό μέτρο που διατάχθηκε είναι αντίθετο προς τη διεθνή δημόσια τάξη κατά την υποπερ. ββ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 63, ή
 - β) έχει ήδη επιληφθεί αντίστοιχου αιτήματος.
6. Ο υπέρ ου το ασφαλιστικό μέτρο υποχρεούται σε εύλογη αποζημίωση, εάν:
 - α) αποδειχθεί ότι πέτυχε την έκδοση ή διατήρηση του μέτρου αντίθετα προς το καθήκον καλόπιστης διεξαγωγής της διαιτησίας, ή
 - β) η λήψη του ασφαλιστικού μέτρου κρίνεται εκ των υστέρων αδικαιολόγητη.Αίτημα αποζημίωσης υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται το αργότερο με την οριστική απόφαση που περατώνει τη διαδικασία διαιτησίας, μετά από ακρόαση των μερών.
7. Το παρόν εφαρμόζεται και στην περίπτωση που προβλέπεται σε διαιτησία η δυνατότητα ορισμού έκτακτου διαιτητή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 45

Ίση μεταχείριση και δικαίωμα ακρόασης (άρθρο 18 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Κατά τη διαιτητική διαδικασία τηρείται η αρχή της ισότητας και σε κάθε μέρος παρέχεται πλήρης δυνατότητα ανάπτυξης των ισχυρισμών του και προσκόμισης των αποδεικτικών μέσων.

Άρθρο 46

Καθορισμός των διαδικαστικών κανόνων (άρθρο 19 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Με την επιφύλαξη του παρόντος Μέρους, τα μέρη, με τη συμφωνία τους, καθορίζουν ελεύθερα τη διαιτητική διαδικασία.
2. Ελλείψει συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο, καθορίζει την κατά την κρίση του προσφορότερη διαδικασία και κρίνει ελεύθερα το παραδεκτό, τη σημασία και τη βαρύτητα των αποδείξεων.
3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και επί της εμπιστευτικότητας ή μη της ύπαρξης της διαιτησίας, της διαιτητικής διαδικασίας και της διαιτητικής απόφασης.
4. Εάν διορισθεί γραμματέας, αυτός υπέχει τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του άρθρου 37 και φέρει την ευθύνη του άρθρου 41. Τα καθήκοντα, η αμοιβή του και τα λοιπά ζητήματα ρυθμίζονται με την πράξη ορισμού του από το διαιτητικό δικαστήριο.
5. Η παράσταση με ή η εκπροσώπηση από δικηγόρο δεν δύναται να αποκλειστεί.

Άρθρο 47

Τόπος της διαιτησίας (άρθρο 20 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τον τόπο της διαιτησίας. Ελλείψει συμφωνίας των μερών, τον τόπο της διαιτησίας καθορίζει το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης των μερών.
2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να συνεδριάζει σε οποιοδήποτε μέρος και με οποιονδήποτε τρόπο κρίνει πρόσφορο, προκειμένου να διασκεφθεί, να εξετάσει μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, να ακούσει τους διαδίκους, να ενεργήσει αυτοψία σε εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα ή να λάβει γνώση εγγράφων.

Άρθρο 48

Έναρξη της διαιτησίας (άρθρο 21 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, η διαιτησία αρχίζει ως προς τη συγκεκριμένη διαφορά την ημέρα κατά την οποία η προσφυγή στη διαιτησία γνωστοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται. Από την ημέρα αυτή διακόπτεται

η παραγραφή κατά το άρθρο 269 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), όταν εφαρμοστέο στην ουσία της διαφοράς είναι το ελληνικό δίκαιο.

2. Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή δικαιούται να απαντήσει επί της προσφυγής εντός τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίησή της, εκτός εάν τα μέρη συμφώνησαν διαφορετικά.

Άρθρο 49

Γλώσσα

(άρθρο 22 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τη γλώσσα ή τις γλώσσες που χρησιμοποιούνται στη διαιτησία. Εάν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, η γλώσσα ή οι γλώσσες καθορίζονται από το διαιτητικό δικαστήριο. Η επιλογή εφαρμόζεται σε κάθε έγγραφο, στην ακροαματική διαδικασία, στις αποφάσεις και στις γνωστοποιήσεις του διαιτητικού δικαστηρίου, εκτός εάν η συμφωνία των μερών ή ο καθορισμός από το διαιτητικό δικαστήριο προβλέπει διαφορετικά.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να διατάξει τα αποδεικτικά έγγραφα να συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα ή στις γλώσσες που συμφώνησαν τα μέρη ή που αυτό καθόρισε.

Άρθρο 50

Δικόγραφο αγωγής και δικόγραφο απάντησης στην αγωγή

(άρθρο 23 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Μετά την προσφυγή στη διαιτησία κατά το άρθρο 48 και μέσα στις προθεσμίες που όρισαν τα μέρη ή το διαιτητικό δικαστήριο, ο ενάγων εκθέτει στην αγωγή του το αντικείμενο της διαφοράς, το αίτημα και τα πραγματικά περιστατικά που το θεμελιώνουν, ενώ ο εναγόμενος απαντά στην αγωγή και εκθέτει το αίτημά του. Με τα δικόγραφά τους αυτά, τα μέρη μπορούν να υποβάλουν και τα έγγραφα που θεωρούν ουσιώδη ή να μνημονεύσουν τα έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα που προτίθενται να υποβάλουν.

2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, κάθε μέρος δύναται κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας να μεταβάλει ή να συμπληρώσει το αίτημα ή την απάντησή του, εκτός εάν τούτο απαγορευτεί από το διαιτητικό δικαστήριο, ιδίως λόγω καθυστερημένης υποβολής του.

Άρθρο 51

Ακροαματική και γραπτή διαδικασία

(άρθρο 24 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει εάν πρόκειται να διενεργηθεί ακροαματική διαδικασία ή εάν η διαιτητική διαδικασία διεξάγεται με έγγραφα και άλλα στοιχεία. Εάν τα μέρη δεν απέκλεισαν την ακροαματική διαδικασία, το διαιτητικό δικαστήριο οφείλει, κατόπιν αιτήματος μέρους, να διεξαγάγει ακροαματική διαδικασία, σε χρόνο που αυτό κρίνει κατάλληλο.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο ειδοποιεί τα μέρη εγκαίρως πριν από κάθε ακροαματική διαδικασία και κάθε διεξαγωγή αποδείξεων.

3. Δικόγραφα, έγγραφα ή πληροφορίες που ένα μέρος υποβάλλει ή ανακοινώνει στο διαιτητικό δικαστήριο, γνωστοποιούνται στο άλλο μέρος. Ομοίως, το διαιτητικό δικαστήριο γνωστοποιεί στα μέρη κάθε έκθεση πραγματογνωμοσύνης και κάθε αποδεικτικό έγγραφο στα οποία ενδέχεται να στηρίξει την απόφασή του.

Άρθρο 52

Ερημοδικία

(άρθρο 25 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο:

α) Κηρύσσει περατωμένη τη διαιτησία, εάν ο ενάγων χωρίς σπουδαίο λόγο δεν υποβάλει αγωγή του, κατά την παρ. 1 του άρθρου 50, εφαρμόζοντας την περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 61.

β) Συνεχίζει τη διαδικασία, εάν ο εναγόμενος παραλείπει χωρίς σπουδαίο λόγο να απαντήσει στην αγωγή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 50. Η παράλειψη του πρώτου εδαφίου δεν συνιστά ομολογία των ισχυρισμών του ενάγοντος.

γ) Δύναται να συνεχίσει τη διαδικασία και να εκδώσει απόφαση βάσει των υφιστάμενων αποδείξεων, εάν ένα μέρος χωρίς σπουδαίο λόγο παραλείπει να παραστεί σε ακροαματική διαδικασία ή να προσκομίσει αποδεικτικά μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Άρθρο 53

Διορισμός πραγματογνώμονα από το διαιτητικό δικαστήριο

(άρθρο 26 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να:

α) διορίσει έναν (1) ή περισσότερους πραγματογνώμονες με την εντολή να υποβάλουν έκθεση επί συγκεκριμένων υπό κρίση ζητημάτων,

β) υποχρεώσει μέρος να παράσχει στον πραγματογνώμονα κάθε σχετική πληροφορία ή να θέσει στη διάθεσή του έγγραφα, εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα, προς εξέταση από τον πραγματογνώμονα.

2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, ο πραγματογνώμονας, μετά την υποβολή της γραπτής ή προφορικής έκθεσής του, οφείλει, κατόπιν αίτησης μέρους ή εάν το κρίνει αναγκαίο το διαιτητικό δικαστήριο, να μετάσχει σε ακροαματική διαδικασία κατά την οποία τα μέρη δύνανται να του υποβάλουν ερωτήσεις και να καλέσουν μάρτυρες.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 11.

Άρθρο 54

Επίδειξη εγγράφων και προσκομιδή αποδείξεων

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να υποχρεώσει τα μέρη να προσκομίσουν έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα που βρίσκονται στην κατοχή τους και πιθανολογείται ότι έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της διαιτησίας.

2. Η εξουσία της παρ. 1 ασκείται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, κατόπιν αίτησης μέρους ή αυτεπαγγέλτως, αφού τα μέρη κληθούν να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Άρθρο 55

Δικαστική συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων (άρθρο 27 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Το διαιτητικό δικαστήριο ή ένα μέρος με την έγκριση αυτού, δύναται να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 28 συνδρομή κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων. Το δικαστήριο δύναται να ικανοποιήσει το σχετικό αίτημα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του και σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182).

Άρθρο 56

Προδικαστικό ερώτημα για την ερμηνεία διατάξεων του ενωσιακού δικαίου

1. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 28, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 έως 691 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), να απευθύνει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ερμηνεία διατάξεων του ενωσιακού δικαίου που αποτελούν μέρος της ενωσιακής δημόσιας τάξης και δύνανται να επηρεάσουν τον ακυρωτικό έλεγχο της εκδοθησόμενης διαιτητικής απόφασης.

2. Το δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 28 δύναται, κατά την άσκηση της ακυρωτικής του δικαιοδοσίας, εφόσον κρίνει ότι η ερμηνευτική διαφορά της παρ. 1 του παρόντος επηρεάζει τον ασκούμενο ακυρωτικό έλεγχο της εκδοθησόμενης διαιτητικής απόφασης, να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να αποφανθεί επ' αυτού σύμφωνα με το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 57

Εφαρμοστέο δίκαιο στην ουσία της διαφοράς (άρθρο 28 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου που επέλεξαν τα μέρη. Με την επιφύλαξη ρητής αντίθετης συμφωνίας των μερών, η επιλογή του δικαίου ή του δικαιοκού συστήματος κράτους δεν περιλαμβάνει τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου αυτού.

2. Ελλείψει επιλογής των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει το ουσιαστικό δίκαιο που υποδεικνύεται από τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου τους οποίους κρίνει καταλληλότερους.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει κατά δίκαιη κρίση ή κατά επιείκεια, μόνο εάν τα μέρη το έχουν ρητά εξουσιοδοτήσει προς τούτο.

4. Σε κάθε περίπτωση, το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και αφού λάβει υπόψη τις εμπορικές συνήθειες που εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη συναλλαγή.

Άρθρο 58

Απόφαση από περισσότερους διαιτητές

(άρθρο 29 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

Εάν οι διαιτητές είναι περισσότεροι του ενός (1) και η συμφωνία διαιτησίας δεν ορίζει διαφορετικά, αποφασίζουν κατά πλειοψηφία. Εάν δεν σχηματιστεί πλειοψηφία, υπερισχύει η γνώμη του προέδρου του διαιτητικού δικαστηρίου. Διαδικαστικά ζητήματα δύναται να ρυθμιστούν από τον πρόεδρο, εφόσον εξουσιοδοτηθεί από τα μέρη ή από όλους τους διαιτητές.

Άρθρο 59

Συμβιβασμός

(άρθρο 30 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Εάν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας τα μέρη επιλύσουν συμβιβαστικά τη διαφορά, το διαιτητικό δικαστήριο περατώνει τη διαιτησία. Κατόπιν αιτήματος των μερών και εφόσον το διαιτητικό δικαστήριο συμφωνεί, καταγράφει τον συμβιβασμό εκδίδοντας διαιτητική απόφαση κατά τους όρους αυτού.

2. Η απόφαση της παρ. 1 εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 60 και σε αυτήν αναφέρονται:

- α) ότι αποτελεί διαιτητική απόφαση και
- β) ότι έχει την ίδια ισχύ με κάθε άλλη διαιτητική απόφαση που εκδίδεται επί της ουσίας της διαφοράς.

Άρθρο 60

Μορφή και περιεχόμενο της διαιτητικής απόφασης

(άρθρο 31 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Η διαιτητική απόφαση συντάσσεται εγγράφως και υπογράφεται από τον διαιτητή ή τους διαιτητές. Δύναται να συντάσσεται και να υπογράφεται από τους διαιτητές και σε ηλεκτρονική μορφή με εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια της περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184), περί ορισμών. Όταν οι διαιτητές είναι περισσότεροι, αρκούν οι υπογραφές της πλειοψηφίας των μελών του διαιτητικού δικαστηρίου, εφόσον αναφέρεται στην απόφαση με ειδική μνεία ο λόγος έλλειψης των λοιπών υπογραφών.

2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, η διαιτητική απόφαση είναι αιτιολογημένη, εκτός εάν πρόκειται για διαιτητική απόφαση με περιεχόμενο συμβιβασμό των μερών, κατά το άρθρο 59.

3. Η διαιτητική απόφαση αναφέρει:

- α) το όνομα και το επώνυμο του επιδιαιτητή και των διαιτητών,
- β) τα ονόματα και τα επώνυμα των μερών και των λοιπών συμμετεχόντων στη διαιτητική διαδικασία,
- γ) τη συμφωνία για διαιτησία στην οποία βασίστηκε,
- δ) το αιτιολογικό και
- ε) το διατακτικό.

4. Με τη συμφωνία διαιτησίας δύναται να οριστεί ότι η διαιτητική απόφαση αρκεί να αναφέρει τη συμφωνία διαιτησίας και το διατακτικό.

5. Σε κάθε μέρος παραδίδεται πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης. Η παράδοση δεν λογίζεται ως επίδοση για την αφετηρία της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 63.

Άρθρο 61

Περάτωση της διαιτησίας, αμοιβή και έξοδα

(άρθρο 32 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Η διαιτησία ολοκληρώνεται με την έκδοση οριστικής διαιτητικής απόφασης που περατώνει τη διαδικασία ή με πράξη του διαιτητικού δικαστηρίου, κατά την παρ. 2.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει πράξη περάτωσης της διαιτησίας όταν:

- α) ο ενάγων αποσύρει το αγωγικό αίτημα, εκτός εάν ο εναγόμενος προβάλλει αντιρρήσεις και αναγνωρισθεί έννομο συμφέρον του για οριστική επίλυση της διαφοράς,
- β) τα μέρη συμφωνήσουν στην περάτωση της διαιτησίας, ή
- γ) διαπιστώσει ότι, για οποιονδήποτε λόγο, η συνέχιση της διαδικασίας είναι περιττή ή αδύνατη.

3. Με την περάτωση της διαιτησίας παύει η εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου, με την επιφύλαξη του άρθρου 62 και της παρ. 5 του άρθρου 63.

4. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, τη διαιτητική διαδικασία και ιδίως την έκβαση της διαιτησίας, επιμερίζει στα μέρη, με απόφασή του, τη δαπάνη της διαιτησίας, στην οποία περιλαμβάνονται και οι εύλογες δαπάνες υποστήριξης των μερών. Εάν η δαπάνη δεν καθοριστεί μέχρι την περάτωση της διαιτησίας, ο καθορισμός και επιμερισμός γίνεται με χωριστή διαιτητική απόφαση.

5. Οι αμοιβές διαιτητή και επιδιαιτητή σε περίπτωση μη συμφωνίας ορίζονται βάσει της ελάχιστης αμοιβής σύμφωνα με τον ισχύοντα πίνακα αμοιβών διαιτητών του κανονισμού του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου.

6. Το διαιτητικό δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος του εναγόμενου ή του πρόσθετου διαδίκου που συμμετέχει στη διαιτητική διαδικασία ως εναγόμενος, δύναται να υποχρεώσει σε εγγυοδοσία για την κατά την παρ. 4 δαπάνη τον ενάγοντα ή τον πρόσθετο διάδικο που συμμετέχει στη διαιτητική διαδικασία ως ενάγων, εάν κρίνει ότι υπάρχει προφανής κίνδυνος αδυναμίας να εκτελεστεί η ενδεχόμενη καταδίκη του στη δαπάνη της διαιτησίας. Λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, η πιθανολόγηση της ευδοκίμησης των αγωγικών αξιώσεων, χωρίς προδίκηση της έκβασης, και η στάθμιση της τυχόν εγγυοδοσίας έναντι του

δικαιώματος πρόσβασης των διαδίκων στη διαιτησία. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται με αιτιολογημένη πράξη ή απόφασή του, στην οποία καθορίζονται το είδος της εγγύησης, η προθεσμία χορήγησής της, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των διαδίκων μέχρι τη χορήγησή της, και οι συνέπειες από τη μη χορήγησή της, ενώ δύναται να ανακαλέσει, να αναστείλει ή να μεταρρυθμίσει την πράξη ή την απόφαση που εξέδωσε. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει για την άρση ή την κατάπτωση της εγγύησης με την οριστική διαιτητική απόφαση που περατώνει τη διαδικασία.

7. Εάν η διαιτητική απόφαση πρόκειται να εκτελεστεί στην Ελλάδα, ο διαιτητής ή, εάν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από περισσότερους διαιτητές, ο οριζόμενος από το διαιτητικό δικαστήριο διαιτητής, ή εξουσιοδοτημένος τρίτος υποχρεούται, κατόπιν αιτήματος, να καταθέσει πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου είναι ο τόπος της διαιτησίας ή, εάν αυτός δεν δύναται να προσδιορισθεί, του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

8. Κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να προσφύγει κατά της διάταξης της διαιτητικής απόφασης που καθορίζει το ύψος της αμοιβής και των εξόδων των διαιτητών ή να ζητήσει τον καθορισμό τους, εάν δεν ορίστηκαν. Η προσφυγή ασκείται εντός τριών (3) μηνών από την παράδοση της απόφασης και εκδικάζεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της παρ. 7 κατά το άρθρο 622Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182).

Άρθρο 62

Διόρθωση, ερμηνεία της διαιτητικής απόφασης και έκδοση συμπληρωματικής διαιτητικής απόφασης (άρθρο 33 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Εντός τριάντα (30) ημερών από την παράδοση της διαιτητικής απόφασης, ή εντός άλλης συμφωνημένης προθεσμίας, κάθε μέρος δύναται να ζητήσει από το διαιτητικό δικαστήριο:

- α) να διορθώσει στην απόφαση λογιστικά, γραφικά ή παρεμφερή λάθη,
- β) να ερμηνεύσει συγκεκριμένο τμήμα της διαιτητικής απόφασης, χωρίς να αλλοιώσει το διατακτικό της.

Το αίτημα γνωστοποιείται στο άλλο μέρος. Η απόφαση εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος και αποτελεί μέρος της αρχικής διαιτητικής απόφασης.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται αυτεπαγγέλτως να διορθώσει τα λάθη της περ. α) της παρ. 1 εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης.

3. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, κάθε μέρος δύναται, εντός τριάντα (30) ημερών από την παράδοση της διαιτητικής απόφασης, να ζητήσει την έκδοση συμπληρωματικής απόφασης επί αιτημάτων που υποβλήθηκαν στη διαιτησία αλλά παραλείφθηκαν στη διαιτητική απόφαση. Το αίτημα γνωστοποιείται στο άλλο μέρος. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται για το αίτημα αυτό εντός εξήντα (60) ημερών.

4. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να παρατείνει τις προθεσμίες των παρ. 1 έως 3 έως και τριάντα (30) ημέρες ακόμη.

5. Στη διόρθωση, την ερμηνεία διαιτητικής απόφασης και την έκδοση της συμπληρωματικής διαιτητικής απόφασης εφαρμόζεται το άρθρο 60, περί μορφής και περιεχομένου της διαιτητικής απόφασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 63

Αγωγή ακύρωσης

(άρθρο 34 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Κατά της οριστικής διαιτητικής απόφασης που περατώνει τη διαδικασία ασκείται μόνο αγωγή ακύρωσης ενώπιον του δικαστηρίου της παρ. 2 του άρθρου 28 και αποκλειστικά για τους κάτωθι λόγους:

α) Εάν ο ενάγων αποδείξει ότι:

αα) Μέρος στη συμφωνία διαιτησίας του άρθρου 29 δεν είχε ικανότητα κατά το εφαρμοστέο επί της ικανότητας αυτής δίκαιο ή η συμφωνία διαιτησίας δεν είναι έγκυρη σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 30 ή το διαιτητικό δικαστήριο απέρριψε τη δικαιοδοσία του για λόγο σχετικό με το κύρος της συμφωνίας διαιτησίας για τη συγκεκριμένη διαφορά. Στην τελευταία περίπτωση, εάν ακυρωθεί η διαιτητική απόφαση, το διαιτητικό δικαστήριο συγκροτείται εκ νέου.

αβ) Δεν ειδοποιήθηκε προσηκόντως για τον ορισμό διαιτητή ή τη διαδικασία της διαιτησίας, ή περιήλθε σε ανυπαίτια αδυναμία να προβάλει τους ισχυρισμούς του.

αγ) Η διαιτητική απόφαση αφορά σε διαφορά που δεν εμπίπτει στη συμφωνία διαιτησίας ή περιέχει διατάξεις που υπερβαίνουν τα όρια της συμφωνίας ή τα υποβληθέντα στη διαιτησία αγωγικά αιτήματα. Εάν οι διατάξεις που καλύπτονται από τη συμφωνία περί διαιτησίας δύνανται να αποχωρισθούν από εκείνες που δεν καλύπτονται, ακύρωση της διαιτητικής απόφασης χωρεί μόνο ως προς τις τελευταίες.

αδ) Η συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήταν σύμφωνα με τη συμφωνία των μερών ή, ελλείψει σχετικής συμφωνίας, με το παρόν Μέρος.

β) Εάν το δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 28 που επιλαμβάνεται της αγωγής ακύρωσης, κρίνει και αυτεπαγγέλτως ότι:

βα) Το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι δεκτικό διαιτησίας κατά το ελληνικό δίκαιο.

ββ) Η διαιτητική απόφαση είναι αντίθετη στη διεθνή δημόσια τάξη.

2. Η αγωγή ακύρωσης ασκείται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την επίδοση της διαιτητικής απόφασης στο μέρος που την ασκεί. Εάν εκκρεμεί διόρθωση, ερμηνεία ή έκδοση συμπληρωματικής διαιτητικής απόφασης, κατά το άρθρο 62, η προθεσμία αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 64, η προθεσμία αρχίζει από την έκδοση της απόφασης επί της προσφυγής, η δε αγωγή ακύρωσης στρέφεται κατά της απόφασης επί της προσφυγής και θεωρείται ότι προσβάλλεται και η αρχική διαιτητική απόφαση.

3. Κανείς δεν δύναται να δημιουργήσει λόγο ακύρωσης από δικές του πράξεις ή παραλείψεις.

4. Το δικαστήριο δύναται, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος, αντί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει τη διαιτητική απόφαση για ελάττωμα που εκτίθεται στην απόφαση του δικαστηρίου και μπορεί να αρθεί, να αναπέμψει τη διαφορά στο διαιτητικό δικαστήριο που είχε εκδώσει τη διαιτητική απόφαση, για άρση του ελαττώματος, θέτοντας προθεσμία έκδοσης νέας διαιτητικής απόφασης έως ενενήντα (90) ημερών. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί από το διαιτητικό δικαστήριο μόνο για σπουδαίο λόγο.

5. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, η ακύρωση της διαιτητικής απόφασης έχει ως συνέπεια την αναβίωση της διαιτητικής συμφωνίας ως προς τη διαφορά που κρίθηκε.
6. Τα μέρη δύνανται με έγγραφη, ρητή και ειδική συμφωνία να παραιτηθούν από το δικαίωμα άσκησης της αγωγής ακύρωσης της διαιτητικής απόφασης μετά την έκδοση αυτής.

Άρθρο 64

Δεδικασμένο και εκτελεστότητα

1. Οι διαιτητικές αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα, με την επιφύλαξη της παρ. 2.
2. Με τη συμφωνία διαιτησίας ή με πρόβλεψη σε ειδικό νόμο δύναται να προβλεφθεί προσφυγή κατά της οριστικής διαιτητικής απόφασης που περατώνει τη διαδικασία σε δευτεροβάθμιο διαιτητικό δικαστήριο. Η συμφωνία ορίζει κατ' ελάχιστον την προθεσμία, τη διαδικασία άσκησης και εκδίκασης και τον τρόπο συγκρότησης αυτού. Η εμπρόθεσμη άσκηση παραδεκτής προσφυγής αναστέλλει το δεδικασμένο και την εκτελεστότητα της διαιτητικής απόφασης.
3. Η διαιτητική απόφαση παράγει δεδικασμένο, από την έκδοσή της, είναι εκτελεστή και εφαρμόζονται τα άρθρα 322, 324 έως 330 και 332 έως 334 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182). Το δεδικασμένο καταλαμβάνει και προδικαστικά ζητήματα που εμπίπτουν στη συμφωνία διαιτησίας. Η διαιτητική απόφαση ενεργεί έναντι τρίτων, μόνον εάν αυτοί δεσμεύονται από τη διαιτητική συμφωνία.
4. Η αγωγή ακύρωσης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της οριστικής διαιτητικής απόφασης που περατώνει τη διαδικασία. Εφόσον έχει ασκηθεί παραδεκτά αγωγή ακύρωσης κατά το άρθρο 63, το δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 28 δύναται, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, να χορηγήσει αναστολή, με ή χωρίς εγγύηση, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αγωγής, εάν πιθανολογεί ευδοκίμηση κάποιου λόγου ακύρωσης.
5. Η εκτέλεση κάθε άλλης, πλην της οριστικής διαιτητικής απόφασης που περατώνει τη διαδικασία αναστέλλεται μέχρι την έκδοσή της, εκτός εάν το διαιτητικό δικαστήριο την επιτρέψει κατόπιν αιτήματος του έχοντος έννομο συμφέρον μέρους. Στην περίπτωση αυτή, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται, συνεκτιμώντας και τις λοιπές περιστάσεις, να υποχρεώσει τον αιτούντα την εκτέλεση διάδικο σε καταβολή εγγυοδοσίας.

Άρθρο 65

Αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων

(άρθρα 35 και 36 του Προτύπου Νόμου UNCITRAL για τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία)

1. Αλλοδαπές διαιτητικές αποφάσεις αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης της 10ης Ιουνίου 1958 περί αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων που κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν.δ. 4220/1961 (Α' 173) και εφαρμόζεται ως εσωτερικό δίκαιο.
2. Η αλλοδαπή διαιτητική απόφαση αναγνωρίζεται ως δεσμευτική και κηρύσσεται εκτελεστή κατόπιν έγγραφης αίτησης στο αρμόδιο δικαστήριο.
3. Το αιτούμενο την αναγνώριση ή την εκτέλεση της αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης μέρος υποβάλλει στο αρμόδιο δικαστήριο την πρωτότυπη διαιτητική απόφαση ή επικυρωμένο αντίγραφο αυτής. Εάν η διαιτητική απόφαση δεν έχει συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα, το δικαστήριο δύναται να υποχρεώσει τον διάδικο σε υποβολή επίσημης μετάφρασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΘΕΣΜΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

Άρθρο 66

Λειτουργία οργανισμών θεσμικής διαιτησίας

1. Στα επιμελητήρια, στα χρηματιστήρια αξιών και εμπορευμάτων και στις επαγγελματικές ενώσεις προσώπων οι οποίες αποτελούν νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, μπορούν, με προηγούμενη γνωμοδότηση του διοικητικού τους συμβουλίου, να οργανώνονται θεσμικές διαιτησίες, κατόπιν αίτησης προς την Ειδική Γραμματεία Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 72.
2. Η αίτηση προς την Ειδική Γραμματεία συνοδεύεται από το καταστατικό, τη σύνθεση των διοικητικών οργάνων, τον κανονισμό διαιτησίας και τον κατάλογο διαιτητών. Οι οργανισμοί ενημερώνουν την Ειδική Γραμματεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών.
3. Θεσμικές διαιτησίες δύνανται να οργανώνονται στην Ελλάδα και από ιδιωτικούς φορείς.
4. Τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης μητρώο δημόσιων και ιδιωτικών φορέων θεσμικής διαιτησίας στην Ελλάδα, αποκλειστικά για πληροφοριακούς σκοπούς. Οι φορείς εγγράφονται με δήλωσή τους, υποβάλλοντας τα στοιχεία της παρ. 2. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται και σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς ήδη υφιστάμενων θεσμικών διαιτησιών.
5. Οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας που λειτουργούν νομίμως στην αλλοδαπή δύνανται να παρέχουν υπηρεσίες θεσμικής διαιτησίας στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟ

Άρθρο 67

Πεδίο εφαρμογής – Αρχές

1. Το παρόν Κεφάλαιο εφαρμόζεται σε κάθε διαιτησία που υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους.
2. Η ύπαρξη χρηματοδότησης από τρίτο δεν τεκμαίρεται ότι συνεπάγεται οικονομική αδυναμία του χρηματοδοτούμενου μέρους, ούτε δικαιολογεί αυτοτελώς αίτημα εγγυοδοσίας για τη δαπάνη της διαιτησίας.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει το παρόν Κεφάλαιο σύμφωνα με την αρχή της ισότητας των μερών και το δικαίωμα ακρόασης.

Άρθρο 68

Υποχρέωση γνωστοποίησης συμφωνίας χρηματοδότησης

1. Μέρος που έχει συνάψει ή ενεργοποιήσει συμφωνία χρηματοδότησης γνωστοποιεί, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, στο διαιτητικό δικαστήριο και στο άλλο μέρος:

α) την ύπαρξη της χρηματοδότησης,
β) την ταυτότητα του χρηματοδότη και
γ) τα συνδεδεμένα πρόσωπα του χρηματοδότη,
στο μέτρο που απαιτείται για τον έλεγχο της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας των διαιτητών.

2. Η γνωστοποίηση της παρ. 1 γίνεται από:

α) τον προσφεύγοντα, κατά την προσφυγή στη διαιτησία, και
β) τον καθ' ου, κατά την αποδοχή της συμφωνίας διαιτησίας ή, αν η χρηματοδότηση ενεργοποιηθεί μεταγενέστερα σύμφωνα με τις ρήτρες που έχουν τεθεί στη συμφωνία χρηματοδότησης για τη θέση αυτής σε ισχύ και για την εφαρμογή της, εντός δέκα (10) ημερών από την ενεργοποίησή της.

3. Το μέρος, που έχει συνάψει ή ενεργοποιήσει συμφωνία χρηματοδότησης, γνωστοποιεί κάθε ουσιώδη μεταβολή, που επέρχεται στα στοιχεία της παρ. 1 και σχετίζεται με τον έλεγχο συγκρούσεων συμφερόντων ή με αίτημα εγγυοδοσίας για τη δαπάνη της διαιτησίας.

4. Η υποχρέωση γνωστοποίησης ισχύει ανεξάρτητα από τυχόν ρήτρα εμπιστευτικότητας. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να λάβει μέτρα προστασίας της εμπιστευτικότητας για τα γνωστοποιούμενα στοιχεία.

Άρθρο 69

Συγκρούσεις συμφερόντων - Υποχρεώσεις διαιτητών

1. Ο χρηματοδότης και τα συνδεδεμένα με τον ίδιο πρόσωπα λογίζονται ως πρόσωπα με ουσιώδες οικονομικό συμφέρον στη διαιτητική διαδικασία, αναφορικά με τον έλεγχο της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας των διαιτητών.

2. Οι διαιτητές γνωστοποιούν κάθε περίπτωση ικανή να προκαλέσει δικαιολογημένες αμφιβολίες αναφορικά με την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία, συμπεριλαμβανομένων περιστάσεων σχετικών με τον χρηματοδότη ή με συνδεδεμένα με τον ίδιο πρόσωπα, αμέσως μόλις λάβουν γνώση.

3. Κάθε περίπτωση κατά την οποία εγείρεται αμφισβήτηση αναφορικά με την αμεροληψία ή ανεξαρτησία διαιτητή και τίθεται ζήτημα εξάρσεως αυτού, για λόγους που συνδέονται με χρηματοδότηση από τρίτο, κρίνεται κατά τα άρθρα 37 και 38.

Άρθρο 70

Επίδειξη στοιχείων της συμφωνίας χρηματοδότησης - Προστασία εμπιστευτικότητας

1. Κατόπιν αιτήματος μέρους ή αυτεπαγγέλτως, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται, κατ' εξαίρεση, να διατάξει την επίδειξη της συμφωνίας χρηματοδότησης ή αποσπασμάτων αυτής:

α) με σκοπό τη διερεύνηση περίπτωσης σύγκρουσης συμφερόντων, ή
β) στο πλαίσιο εξέτασης αιτήματος εγγυοδοσίας για τη δαπάνη της διαιτησίας κατά το άρθρο 71.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο, πριν διατάξει την επίδειξη, καλεί τα μέρη να τοποθετηθούν εκφράζοντας τα επιχειρήματά τους και λαμβάνει μέτρα εξασφάλισης της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας.

Άρθρο 71

Εγγυοδοσία για τη δαπάνη της διαιτησίας

1. Κατόπιν αιτήματος μέρους, το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να διατάξει την παροχή εγγυοδοσίας για τη δαπάνη της διαιτησίας, εφόσον, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις, κρίνει ότι υφίσταται ουσιώδης κίνδυνος μη ικανοποίησης ενδεχόμενης καταδίκης σε δαπάνη και ότι το εν λόγω μέτρο είναι αναγκαίο και αναλογικό.
2. Κατά την κρίση της παρ. 1, λαμβάνονται υπόψη ιδίως:
 - α) η αρχή της ισότητας των μερών και το δικαίωμα ακρόασης,
 - β) η συμπεριφορά των μερών κατά τη διεξαγωγή της διαιτητικής δίκης,
 - γ) η ύπαρξη χρηματοδότησης από τρίτο ως συνεκτιμώμενο στοιχείο, όχι ως τεκμήριο οικονομικής αδυναμίας, και
 - δ) το αν η συμφωνία χρηματοδότησης καλύπτει τον κίνδυνο καταλογισμού δαπάνης.
3. Η εγγυοδοσία για τη δαπάνη της διαιτησίας δύναται να παρασχεθεί ιδίως με εγγυητική επιστολή, κατάθεση χρηματικού ποσού, εταιρική εγγύηση ή άλλη μορφή κατά την κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου.
4. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει κατόπιν ακρόασης των μερών, καθορίζει προθεσμία συμμόρφωσης και δύναται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρι την παροχή εγγυοδοσίας. Η απόφαση δύναται να τροποποιηθεί ή να ανακληθεί αν μεταβληθούν ουσιωδώς οι περιστάσεις.
5. Η μη συμμόρφωση σε απόφαση εντός της τασσόμενης, κατά την παρ. 4, προθεσμίας συμμόρφωσης συνεκτιμάται κατά τον επιμερισμό της δαπάνης της διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 61.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄

Άρθρο 72

Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Β΄

1. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ρυθμίζονται:
 - α) η τήρηση του ειδικού βιβλίου διαιτησιών σε κάθε δικαστήριο, κατά την παρ. 9 του άρθρου 34, και
 - β) η τήρηση, η δημοσιότητα και η λειτουργία του μητρώου δημόσιων και ιδιωτικών φορέων θεσμικής διαιτησίας, κατά την παρ. 4 του άρθρου 66.
2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και του κατά περίπτωση εποπτεύοντος Υπουργού, που εκδίδεται κατόπιν αίτησης στην Ειδική Γραμματεία Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών και εισήγησής της, οργανώνονται θεσμικές διαιτησίες σε επιμελητήρια, χρηματιστήρια αξιών και εμπορευμάτων και σε επαγγελματικές ενώσεις προσώπων που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 66.

Άρθρο 73

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Β΄

1. Διαιτητικές διαδικασίες που έχουν αρχίσει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την έναρξή τους. Ως έναρξη νοείται η γνωστοποίηση της προσφυγής στη διαιτησία κατά το άρθρο 48.
2. Συμφωνίες ή ρήτρες διαιτησίας που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος παραμένουν έγκυρες. Η τυπική και ουσιαστική εγκυρότητά τους κρίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 29 και 30. Διαιτητική διαδικασία που αρχίζει μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος βάσει προγενέστερης συμφωνίας διέπεται από το παρόν Μέρος.
3. Συμφωνίες ή ρήτρες διαιτησίας που έχουν καταρτισθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος και προβλέπουν τον ορισμό εν ενεργεία δικαστικού λειτουργού ως διαιτητή ή επιδιαιτητή, εξακολουθούν να ισχύουν. Ως προς τη διαδικασία ορισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα, όπως ισχύουν κατά τον χρόνο του ορισμού. Εφόσον δεν είναι δυνατή η εφαρμογή της σχετικής πρόβλεψης λόγω της ιδιότητας του προτεινόμενου προσώπου, τα μέρη καλούνται να προβούν σε νέο ορισμό εντός εύλογης προθεσμίας.
4. Αγωγές ακύρωσης που έχουν ασκηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος εκδικάζονται σύμφωνα με τις προϋσχύσασες διατάξεις.
5. Αγωγές ακύρωσης κατά διαιτητικών αποφάσεων που εκδίδονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος εκδικάζονται σύμφωνα με το παρόν Μέρος.
6. Οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας που λειτουργούν νομίμως κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εγγράφονται στο μητρώο της παρ. 4 του άρθρου 66 εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαφορετικά παύουν να λειτουργούν.
7. Συμφωνίες χρηματοδότησης από τρίτο που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος στο πλαίσιο διεθνούς διαιτησίας υπόκεινται στις υποχρεώσεις γνωστοποίησης του Κεφαλαίου Ι' εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος αυτού, εφόσον η διαιτητική διαδικασία εκκρεμεί.

ΜΕΡΟΣ Γ' **ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 74

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η ρύθμιση της διαμεσολάβησης ως αυτοτελούς και οργανωμένης μεθόδου εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, με στόχο την προώθηση της συναινετικής επίλυσής τους, την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της απονομής της δικαιοσύνης.

Άρθρο 75

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους αποτελεί η θέσπιση του πλαισίου που διέπει τη διαμεσολάβηση και ιδίως η θέσπιση:

α) των προϋποθέσεων, των μορφών και της διαδικασίας προσφυγής στη διαμεσολάβηση,

- β) των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών, των διαμεσολαβητών και των λοιπών συμμετεχόντων προσώπων, και
- γ) των εννόμων αποτελεσμάτων και της εκτελεστότητας των πρακτικών διαμεσολάβησης.

Άρθρο 76

Πεδίο εφαρμογής - Υπαγόμενες διαφορές

1. Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους καταλαμβάνει αστικές και εμπορικές διαφορές, εθνικού ή διασυνοριακού χαρακτήρα, υφιστάμενες ή μέλλουσες, εφόσον τα μέρη έχουν την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς, σύμφωνα με το ουσιαστικό δίκαιο.
2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους εντάσσονται και οι ακόλουθες διαφορές:
 - α) διαφορές από συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου στις οποίες ο ένας συμβαλλόμενος είναι το Ελληνικό Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) ή φορέας της Γενικής Κυβέρνησης κατά την έννοια της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί ορισμών,
 - β) αξιώσεις αποζημίωσης κατά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή ν.π.δ.δ., σύμφωνα με τα άρθρα 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164),
 - γ) διαφορές με δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 (Α' 314), περί ορισμών και πεδίου εφαρμογής,
 - δ) οι διαφορές της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275), περί πρώτων εγγραφών – προθεσμίας αμφισβήτησης, μεταξύ φυσικών ή νομικών προσώπων και του Ελληνικού Δημοσίου, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή ν.π.δ.δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΜΕ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Άρθρο 77

Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

1. Διαμεσολάβηση για τις υπαγόμενες σε αυτή διαφορές του παρόντος Μέρους μπορεί να διεξαχθεί αν:
 - α) τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, αφότου ανέκυψε η διαφορά,
 - β) τα μέρη κληθούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση και συναινούν σε αυτή, σύμφωνα με την παρ. 2,
 - γ) η προσφυγή στη διαμεσολάβηση επιβάλλεται από τον νόμο,
 - δ) σε έγγραφη συμφωνία των μερών υπάρχει ρήτρα διαμεσολάβησης κατά το άρθρο 86.
2. Η συμφωνία των μερών για προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις και περιγράφει το αντικείμενο αυτής.
3. Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί διαφορά δυνάμενη να υπαχθεί στη διαμεσολάβηση μπορεί σε κάθε στάση της δίκης και σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας,

λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της εκάστοτε υπόθεσης, να καλέσει τα διάδικα μέρη να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση.

Εφόσον τα μέρη δηλώσουν ότι αποδέχονται την προσφυγή σε διαμεσολάβηση σύμφωνα με την παρ. 1, η δήλωσή τους καταχωρίζεται στα πρακτικά του δικαστηρίου και:

α) εάν η διαφορά εκδικάζεται κατά την τακτική διαδικασία του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), περί προθεσμίας κατάθεσης προτάσεων και προσθήκης - αντίκρουσης, η συζήτηση δεν αναβάλλεται, ή

β) εάν η διαφορά εκδικάζεται σύμφωνα με τις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 591 έως 622B του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η συζήτηση αναβάλλεται υποχρεωτικά σε ρητή δικάσιμο μετά την πάροδο τριών (3) μηνών.

Εάν τα διάδικα μέρη ή ένα εξ αυτών παρίστανται δια πληρεξουσίου δικηγόρου, η πληρεξουσιότητα θεωρείται ότι καλύπτει και τη συμφωνία υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση.

4. Όταν η διαμεσολάβηση διεξάγεται ως υποχρεωτική προδικαστική προσφυγή κατά το Κεφάλαιο Δ' του Μέρους Α' του παρόντος Κώδικα, η διαδικασία διεξάγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν Μέρος, με την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων του Κεφαλαίου Δ' του Μέρους Α' σχετικά με τις προθεσμίες.

Άρθρο 78

Διαδικασία διαμεσολάβησης

1. Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μαζί με τον νομικό παραστάτη τους, εξαιρουμένων των καταναλωτικών διαφορών και των μικροδιαφορών, στις οποίες επιτρέπεται η αυτοπρόσωπη παράσταση των μερών. Στη διαδικασία δύναται να μετέχει και τρίτο πρόσωπο, εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών και του διαμεσολαβητή.

2. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο κοινής τους επιλογής, συμπεριλαμβανομένων των κέντρων διαμεσολάβησης. Ως διαμεσολαβητής τίθεται ένα (1) μόνο πρόσωπο, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν εγγράφως διαφορετικά.

3. Ο διαμεσολαβητής, αφού ακούσει τα μέρη και σταθμίσει τις δυνατότητες και τις ανάγκες τους, καθορίζει τον τόπο, τον χρόνο και τις λοιπές διαδικαστικές λεπτομέρειες της διεξαγωγής της διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας διεξαγωγής της διαδικασίας μέσω τηλεδιάσκεψης ή άλλου πρόσφορου ηλεκτρονικού μέσου, στο οποίο έχουν πρόσβαση όλα τα μέρη της διαφοράς. Σε περίπτωση διεξαγωγής μέσω τηλεδιάσκεψης, η υπογραφή του πρακτικού διαμεσολάβησης και κάθε άλλου εγγράφου της διαδικασίας δύναται να γίνει με εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184), περί ορισμών, ή με άλλον τρόπο που διασφαλίζει την ταυτοποίηση του υπογράφοντος και την ακεραιότητα του εγγράφου.

4. Ο διαμεσολαβητής δύναται, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, να επικοινωνεί με καθένα από τα μέρη και να τα συναντά χωριστά ή από κοινού. Πληροφορίες που αντλεί ο διαμεσολαβητής κατά τις επαφές του με ένα μέρος δεν γνωστοποιούνται στο έτερο, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του μέρους που τις παρέσχε.

5. Όπου προβλέπεται επικοινωνία του διαμεσολαβητή με τα μέρη, ως τέτοια θεωρείται και η επικοινωνία με τους νομικούς παραστάτες τους.

6. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα. Δεν τηρούνται πρακτικά, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν την εμπιστευτικότητα της διαδικασίας. Την ίδια υποχρέωση έχει και οποιοσδήποτε τρίτος συμμετέχει στη διαδικασία. Τα μέρη, εφόσον το επιθυμούν, δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν και την εμπιστευτικότητα του περιεχομένου της συμφωνίας, στην οποία ενδέχεται να καταλήξουν κατά τη διαμεσολάβηση, εκτός αν η γνωστοποίησή της είναι απαραίτητη για την εκτέλεσή της, κατά το άρθρο 83 ή αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης.

7. Εάν η διαφορά αχθεί ενώπιον των δικαστηρίων, σε διαιτησία ή σε δικαστική μεσολάβηση, ο διαμεσολαβητής, τα μέρη, οι νομικοί παραστάτες αυτών και όσοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν εξετάζονται ως μάρτυρες και δεν δύνανται να προσκομίσουν στοιχεία που προκύπτουν από τη διαδικασία ή έχουν σχέση με αυτήν, ιδίως συζητήσεις, δηλώσεις και προτάσεις των μερών, καθώς και απόψεις του διαμεσολαβητή. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει όταν η γνωστοποίηση επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης, για την προστασία ανηλίκων ή την αποτροπή κινδύνου κατά της σωματικής ακεραιότητας ή της ψυχικής υγείας προσώπου. Η αρχή της εμπιστευτικότητας τηρείται από τη στιγμή της πρώτης επικοινωνίας για τους σκοπούς της διαμεσολάβησης και διαρκεί επ' αόριστον μετά την περάτωσή της.

8. Ο διαμεσολαβητής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του υπέχει αστική ευθύνη μόνο για δόλο.

Άρθρο 79

Εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης

1. Εφόσον η διαμεσολάβηση αποτελεί υποχρεωτική προδικαστική προσφυγή κατά το Κεφάλαιο Δ' του Μέρους Α', η διαδικασία αρχίζει με εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης. Για το παραδεκτό της συζήτησης της αγωγής κατατίθεται μαζί με τις προτάσεις το πρακτικό της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης.

2. Εάν έχει διενεργηθεί η εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης πριν από την άσκηση της αγωγής, καλύπτεται η απαίτηση της υποχρεωτικής προδικαστικής διαδικασίας, εφόσον πρόκειται για το ίδιο αντικείμενο μεταξύ των ιδίων μερών.

Άρθρο 80

Διαδικασία της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης

1. Για τις διαφορές του άρθρου 19, ο διαμεσολαβητής ορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 78.

2. Ειδικότερα, το επισπεύδον μέρος ή ο νομικός παραστάτης του έχει τη δυνατότητα:

- α) να επικοινωνήσει ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο με το άλλο ή τα άλλα μέρη της διαφοράς ή τους νομικούς παραστάτες τους για τον ορισμό διαμεσολαβητή κοινής αποδοχής ή
- β) να απευθυνθεί ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο σε διαμεσολαβητή της επιλογής του ή
- γ) να απευθυνθεί στην Επιτροπή Μητρώου για τον διορισμό διαμεσολαβητή.

Στην περ. α), κατά την επικοινωνία προς το άλλο ή τα άλλα μέρη αναγράφεται το πρόσωπο που προτείνεται ως διαμεσολαβητής.

3. Εάν δεν καταστεί δυνατή η επικοινωνία ή εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία ως προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή ή στο πλαίσιο εφαρμογής της περ. γ) της παρ. 2, ο διαμεσολαβητής διορίζεται από την Επιτροπή Μητρώου με επιμέλεια του επισπεύδοντος μέρους. Ο διορισμός γίνεται κατά σειρά προτεραιότητας με βάση τον αύξοντα αριθμό του Μητρώου της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 130. Ο διορισμός στις αποτιμητές σε χρήμα διαφορές γίνεται μεταξύ των διαμεσολαβητών της βαθμίδας πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 123 κατά σειρά προτεραιότητας και με βάση τον αύξοντα αριθμό του Μητρώου Διαμεσολαβητών, μεταξύ όσων κατοικούν στην περιφέρεια του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου. Εάν δεν είναι επαρκής ο αριθμός των διαμεσολαβητών της αντίστοιχης βαθμίδας πιστοποίησης ή υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων, ο διορισμός γίνεται μεταξύ όσων κατοικούν στην οικεία εφετειακή περιφέρεια.

4. Ο διαμεσολαβητής που διορίζεται από την Επιτροπή Μητρώου υποχρεούται να δηλώσει αποδοχή ή μη εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση του διορισμού, διαφορετικά τεκμαίρεται μη αποδοχή και διορίζεται ο επόμενος κατά σειρά προτεραιότητας από το Μητρώο Διαμεσολαβητών. Διαμεσολαβητής ο οποίος, για οποιονδήποτε λόγο, δεν αναλαμβάνει τελικά τη διαμεσολάβηση, είτε λόγω μη αποδοχής του διορισμού του, είτε λόγω μη ορισμού διαμεσολαβητή κοινής αποδοχής κατά την περ. α) της παρ. 2, είτε λόγω κωλύματος, υποχρεούται να τηρεί εμπιστευτικότητα και να μην γνωστοποιήσει στοιχεία των οποίων έλαβε γνώση στο πλαίσιο εξέτασης του διορισμού του. Παραβίαση της αρχής της εμπιστευτικότητας συνεπάγεται τις πειθαρχικές ποινές του άρθρου 138.

5. Ο διαμεσολαβητής, που έχει ορισθεί για τη διενέργεια της διαμεσολάβησης επί της κύριας αγωγής, δύναται να διενεργήσει τη διαμεσολάβηση και για κάθε παρεμπόπτουσα αγωγή, ανταγωγή, παρέμβαση, προσεπίκληση, ανακοίνωση δίκης ή άλλο συναφές ένδικο βοήθημα, εφόσον αυτά εισάγονται στο πλαίσιο της ίδιας διαφοράς ανεξαρτήτως του χρόνου άσκησης τους. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία διαμεσολάβησης για όλες τις ως άνω πράξεις πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι τη συζήτηση της κύριας αγωγής. Αν συντρέχει στο πρόσωπο του διαμεσολαβητή νόμιμο κώλυμα ή αντικειμενική αδυναμία άσκησης των καθηκόντων του, αυτός αντικαθίσταται άμεσα με επιμέλεια του επισπεύδοντος μέρους, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος στο Μητρώο Διαμεσολαβητών.

6. Το επισπεύδον μέρος ή ο νομικός παραστάτης του παρέχει στον διαμεσολαβητή, ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, τα στοιχεία που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων του, στα οποία περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τα στοιχεία των μερών σύμφωνα με την περ. 3) του άρθρου 118 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), καθώς και το αντικείμενο της διαφοράς. Ο διαμεσολαβητής επικοινωνεί, ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, με τα μέρη για τον ορισμό της ημερομηνίας και του τόπου διεξαγωγής της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης. Σε περίπτωση μη συμφωνίας, ο διαμεσολαβητής ορίζει την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης και ενημερώνει τα μέρη ή τους νομικούς παραστάτες τους. Τα έξοδα γνωστοποίησης και η αμοιβή του διαμεσολαβητή προκαταβάλλονται από το επισπεύδον μέρος και επιδικάζονται ως δικαστικά έξοδα, εφόσον επακολουθήσει δίκη.

7. Η εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης διεξάγεται σε χρόνο που καθορίζεται από τον διαμεσολαβητή, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της διαφοράς και τη δυνατότητα

συμμετοχής όλων των μερών. Η εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 4 έως 8 του άρθρου 78.

8. Στην εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης η παρουσία των μερών είναι υποχρεωτική. Τα μέρη παρίστανται με νομικό παραστάτη.

9. Κατ' εξαίρεση, δυνάμει εξουσιοδότησης με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής ή εκδοθείσας μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr), επιτρέπεται η συμμετοχή μόνο του νομικού παραστάτη μέρους του οποίου αποδεδειγμένα δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία, ιδίως λόγω σοβαρής ασθένειας ή αν είναι κάτοικος εξωτερικού. Η συμμετοχή μόνο του νομικού παραστάτη αποκλείεται όταν παρέχεται δυνατότητα τηλεδιάσκεψης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι που καθιστούν τη συμμετοχή μέσω τηλεδιάσκεψης αδύνατη, κατά την κρίση του διαμεσολαβητή.

10. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να:

α) παρέχει εγγράφως στα μέρη, κατά τον ορισμό της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης, βασικές πληροφορίες για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, αναφέροντας τα οφέλη της, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των μερών, καθώς και την εκτελεστότητα των πρακτικών επίτευξης συμφωνίας,

β) αναπτύσσει προφορικά το περιεχόμενο των ανωτέρω πληροφοριών, ώστε να διασφαλίζεται η κατανόηση αυτών από τα μέρη, και εκθέτει τις ιδιαίτερες συνθήκες της υπόθεσης, ιδίως τη φύση και την πολυπλοκότητα της διαφοράς, τη στάση και τη συμπεριφορά των μερών, τυχόν ανισότητες μεταξύ τους, καθώς και κάθε περίπτωση που δύναται να επηρεάσει την πορεία της διαδικασίας, και

γ) καλεί τα μέρη να αναπτύξουν τις απόψεις τους ως προς τη βούλησή τους να επιδιώξουν τη συναινετική επίλυση της διαφοράς μέσω διαμεσολάβησης αντί της συνέχισης της δικαστικής διαδικασίας, με τρόπο που εξασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή και την πλήρη ακρόασή τους.

11. Μετά το πέρας της εισαγωγικής συνεδρίας διαμεσολάβησης, εφόσον τα μέρη:

α) καταλήξουν σε συμφωνία, συντάσσεται πρακτικό συμφωνίας το οποίο υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη, και τους νομικούς παραστάτες τους,

β) επιλέξουν να συνεχίσουν τη διαδικασία διαμεσολάβησης αλλά δεν έχουν ακόμη καταλήξει σε συμφωνία, συντάσσεται συμφωνητικό υπαγωγής σε διαμεσολάβηση και ακολουθείται η διαδικασία της κατάθεσης προτάσεων και προσθήκης αντίκρουσης κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182),

γ) δεν επιλέξουν να συνεχίσουν τη διαδικασία διαμεσολάβησης σε αυτό το στάδιο, ο διαμεσολαβητής συντάσσει υπόμνημα, σύμφωνα με τις παρ. 12 έως 15.

12. Στο υπόμνημα βεβαιώνεται ότι:

α) έλαβε χώρα η εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης, με την αναγραφή των προσώπων που παρέστησαν σε αυτήν,

β) δεν επιτεύχθηκε συμφωνία ή δεν υπεγράφη συμφωνητικό υπαγωγής σε διαμεσολάβηση σε αυτό το στάδιο, αναγραφόμενου του μέρους ή των μερών που δεν συμφώνησαν στην υπαγωγή της διαφοράς σε διαμεσολάβηση, και

γ) ο διαμεσολαβητής ενημέρωσε τα μέρη για τη δυνατότητα να επιλέξουν τη διαμεσολάβηση ή για τη δυνατότητα υπαγωγής της διαφοράς τους σε άλλη μέθοδο εναλλακτικής επίλυσης διαφορών σε κάθε στάδιο της δίκης με τον ίδιο ή άλλο διαμεσολαβητή.

13. Το υπόμνημα υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή και τους νομικούς παραστάτες. Αν μέρος ή νομικός παραστάτης αρνηθεί την υπογραφή ή απουσιάζει, το υπόμνημα

υπογράφεται μόνο από τον διαμεσολαβητή, ο οποίος καταγράφει ρητά στο σώμα του υπομνήματος την άρνηση ή την απουσία. Αδικοιολόγητη άρνηση υπογραφής ή αδικοιολόγητη απουσία από την εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης συνεκτιμάται κατά την επιμέτρηση της δικαστικής δαπάνης.

14. Το υπόμνημα κατατίθεται στο δικαστήριο με τις προτάσεις οποιουδήποτε από τα μέρη. Σε περίπτωση μη κατάθεσής του, η συζήτηση της αγωγής κηρύσσεται απαράδεκτη. Ο διαμεσολαβητής εκδίδει το υπόμνημα πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης προτάσεων.

15. Η παράλειψη του διαμεσολαβητή να συντάξει και να υπογράψει το υπόμνημα εντός της προθεσμίας της παρ. 14 γνωστοποιείται εγγράφως στην Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου από τα μέρη. Η αδικοιολόγητη παράλειψη του διαμεσολαβητή συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα και συνεπάγεται τον αποκλεισμό του από τη σειρά διορισμού που τηρεί η Επιτροπή Μητρώου Διαμεσολαβητών. Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται η διαγραφή του από το Μητρώο Διαμεσολαβητών, σύμφωνα με το άρθρο 138.

16. Σε περίπτωση μη προσέλευσης μέρους στην εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης, παρότι κλήθηκε νομίμως, εφαρμόζεται το άρθρο 18.

Άρθρο 81

Πρόταση επίλυσης διαμεσολαβητή

1. Εφόσον η διαφορά έχει υπαχθεί σε διαμεσολάβηση, ο διαμεσολαβητής:

α) Δύναται να διατυπώσει πρόταση επίλυσης, όταν τα μέρη δηλώνουν αδυναμία επίτευξης συμφωνίας.

β) Οφείλει να διατυπώσει πρόταση επίλυσης, εάν τα μέρη το ζητήσουν αμοιβαία σε οποιοδήποτε σημείο της διαδικασίας.

2. Πριν από τη διατύπωση οποιασδήποτε πρότασης κατά την παρ. 1, ο διαμεσολαβητής ενημερώνει τα μέρη για τις έννομες συνέπειες αποδοχής ή μη αυτής, ιδίως ως προς τη συνεκτίμηση της συμπεριφοράς των μερών κατά την επιδίκαση της δικαστικής δαπάνης, σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5.

3. Η πρόταση επίλυσης συντάσσεται εγγράφως κατά την κρίση του διαμεσολαβητή, κατά τρόπο σαφή, βάσει των δεδομένων που προέκυψαν κατά τη διαδικασία και των αναγκών των μερών. Η πρόταση δεν συνιστά νομική αξιολόγηση των θέσεων των μερών και δεν περιλαμβάνει αναφορά σε δηλώσεις, παραδοχές ή πληροφορίες που περιήλθαν σε γνώση του διαμεσολαβητή κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας, εκτός αν τα μέρη συναινέσουν ρητώς και εγγράφως ως προς τούτο.

4. Η πρόταση επίλυσης γνωστοποιείται εγγράφως στα μέρη. Η αποδοχή ή απόρριψή της δηλώνεται κατά τον ίδιο τύπο εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών, εκτός αν συμφωνηθεί μεγαλύτερη προθεσμία. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας τεκμαίρεται ως απόρριψη της πρότασης από τα μέρη.

5. Σε περίπτωση απόρριψης της πρότασης, ο διαμεσολαβητής την επισυνάπτει στο πρακτικό μη επίτευξης συμφωνίας κατά το άρθρο 82 και αναφέρει συνοπτικά τους λόγους της απόρριψης.

6. Το δικαστήριο συνεκτιμά την απόρριψη της πρότασης και τους λόγους αυτής αποκλειστικά για την επιμέτρηση της δικαστικής δαπάνης. Αν η δικαστική απόφαση συμπίπτει κατ' ουσίαν με το περιεχόμενο της πρότασης, το δικαστήριο δύναται να επιδικάσει σε βάρος του μέρους

που απέρριψε την πρόταση του διαμεσολαβητή δικαστική δαπάνη έως το διπλάσιο εκείνης που θα επιδικαζόταν κατά τα άρθρα 176 έως 193 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), ανεξαρτήτως της έκβασης της δίκης. Το δικαστήριο αιτιολογεί ειδικά την κατ' ουσίαν ταύτιση πρότασης και απόφασης.

Άρθρο 82

Σύνταξη και περιεχόμενο διαμεσολάβησης

1. Ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό διαμεσολάβησης το οποίο περιέχει:

- α) το ονοματεπώνυμο, τον αριθμό μητρώου και τον αριθμό φορολογικού μητρώου του διαμεσολαβητή,
- β) την ημερομηνία, τον τόπο και τον τρόπο διεξαγωγής της διαμεσολάβησης,
- γ) τα πλήρη στοιχεία των μερών που προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση και τα στοιχεία των νομικών παραστατών τους,
- δ) αναφορά στον τρόπο με τον οποίο τα μέρη προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 77,
- ε) τα πλήρη στοιχεία τυχόν άλλων προσώπων που μετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων που εκπροσώπησαν νομικά πρόσωπα, και
- στ) τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν τα μέρη ή πρακτικό μη επίτευξης συμφωνίας.

2. Μετά το πέρας της διαδικασίας, το πρακτικό υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη και τους νομικούς παραστάτες τους. Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας, συντάσσεται πρακτικό μη επίτευξης συμφωνίας, το οποίο δύναται να υπογραφεί μόνο από τον διαμεσολαβητή. Σε περίπτωση μερικής συμφωνίας, συντάσσεται ανάλογο πρακτικό μερικής συμφωνίας, στο οποίο αναγράφονται τα ζητήματα επί των οποίων επετεύχθη συμφωνία και εκείνα που παρέμειναν ανεπίλυτα. Η διαδικασία δύναται να συνεχιστεί για τα ανεπίλυτα ζητήματα ή να περατωθεί κατά τις γενικές διατάξεις.

3. Κάθε μέρος δύναται να καταθέσει το πρακτικό επίτευξης συμφωνίας στη γραμματεία του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η υπόθεση. Μετά την κατάθεση:

- α) η άσκηση αγωγής ή αίτησης για την ίδια διαφορά είναι απαράδεκτη στο μέτρο που το αντικείμενό της καλύπτεται από τη συμφωνία των μερών, και
- β) τυχόν εκκρεμής δίκη καταργείται.

4. Κατά την κατάθεση του πρακτικού καταβάλλεται υπέρ του Δημοσίου παράβολο ύψους πενήντα (50) ευρώ. Το ύψος του παραβόλου αναπροσαρμόζεται κατά το άρθρο 152. Η δαπάνη βαρύνει τον καταθέτη, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Με την πλήρη λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Διαμεσολάβησης (Ε.Ψ.Π.Δ.) του άρθρου 84, η γραμματεία του δικαστηρίου λαμβάνει επικυρωμένο ηλεκτρονικό αντίγραφο του πρακτικού, με συνημμένο το καταβεβλημένο παράβολο, μέσω της Ε.Ψ.Π.Δ. και φυσική κατάθεση δεν απαιτείται.

5. Σε περίπτωση διασυνοριακής ή διεθνούς διαφοράς για την οποία διεξάγεται διαμεσολάβηση στην Ελλάδα κατ' εφαρμογή συμφωνίας των μερών, το πρακτικό που περιέχει τη συμφωνία των μερών κατατίθεται στη γραμματεία του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Άρθρο 83

Έννομες συνέπειες και εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση

1. Το πρακτικό της διαμεσολάβησης αποτελεί, από την κατάθεσή του στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 82, εκτελεστό τίτλο σύμφωνα με την περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 904 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), εφόσον η συμφωνία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναγκαστικής εκτέλεσης. Το απόγραφο εκδίδεται ατελώς από τον δικαστή ή τον Πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου.

2. Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης περιλαμβάνει και διατάξεις που αφορούν δικαιοπραξίες, οι οποίες υπόκεινται εκ του νόμου σε συμβολαιογραφικό τύπο, οι δικαιοπραξίες αυτές πρέπει να περιβληθούν τον συμβολαιογραφικό τύπο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις που διέπουν τη σύνταξη τέτοιων συμβολαιογραφικών εγγράφων και την καταχώρισή τους στο οικείο κτηματολογικό φύλλο. Σε υποθέσεις που αφορούν διανομή κοινού πράγματος, επιτρέπεται η μεταγραφή ή καταχώριση του πρακτικού επίτευξης συμφωνίας διαμεσολάβησης κατά την κείμενη νομοθεσία.

3. Το πρακτικό της διαμεσολάβησης, από την κατάθεσή του στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου της παρ. 1, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος για:

α) την εγγραφή ή την εξάλειψη υποθήκης, σύμφωνα με το άρθρο 1261 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164),

β) την εγγραφή ή την εξάλειψη προσημείωσης υποθήκης, σύμφωνα με το άρθρο 1274 του Αστικού Κώδικα,

γ) την τροπή προσημείωσης σε υποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 1277 του Αστικού Κώδικα, και

δ) την άρση συντηρητικής ή αναγκαστικής κατάσχεσης.

4. Η εκτελεστότητα του πρακτικού διαμεσολάβησης, κατά τις παρ. 1 και 3, καταλαμβάνει και υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, ακόμη και όταν το αντικείμενό τους δεν είναι αποτιμητό σε χρήμα, εφόσον ρυθμίζονται έννομες σχέσεις που λόγω της φύσεως τους χρήζουν άμεσης και αποτελεσματικής εκτέλεσης, ιδίως δε καταλαμβάνει υποθέσεις που αφορούν:

α) στην άσκηση ή κατανομή της γονικής μέριμνας και της επιμέλειας, σύμφωνα με τα άρθρα 1510 έως 1512 και 1514 του Αστικού Κώδικα,

β) στη ρύθμιση της επικοινωνίας, σύμφωνα με το άρθρο 1520 του Αστικού Κώδικα, και

γ) στην υποχρέωση διατροφής, σύμφωνα με τα άρθρα 1485 έως 1504 του Αστικού Κώδικα.

5. Το πρακτικό της διαμεσολάβησης που περιέχει συμφωνία των μερών παράγει, από την κατάθεσή του κατά την παρ. 1, τα αποτελέσματα του άρθρου 268 του Αστικού Κώδικα. Η εφαρμογή των άρθρων 321 και 322 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τελεί υπό την επιφύλαξη της κατάθεσης και της χορήγησης εκτελεστότητας κατά την παρ. 1. Αν η συμφωνία περιλαμβάνει αιρέσεις ή προθεσμίες ή οποιονδήποτε άλλο όρο, από τον οποίο εξαρτάται η άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτήν, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται από την πλήρωση της αίρεσης ή του όρου ή την παρέλευση της προθεσμίας.

Άρθρο 84

Ανάρτηση και διάθεση του πρακτικού διαμεσολάβησης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Διαμεσολάβησης

1. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης και την υπογραφή του πρακτικού διαμεσολάβησης το πρακτικό αναρτάται με επιμέλεια του διαμεσολαβητή ή των νομικών παραστατών μέσα σε αποσβεστική προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη Διαμεσολάβησης (Ε.Ψ.Π.Δ.), που τηρείται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης.
2. Με την ολοκλήρωση της ανάρτησης, το πρακτικό λαμβάνει μοναδικό αριθμό πρωτοκόλλου, ημεροχρονολογία και κωδικό αριθμο ταυτοποίησης. Το πρακτικό αποκτά πλήρη αποδεικτική ισχύ εφόσον φέρει τον κωδικό αριθμο και τον αριθμό πρωτοκόλλου της Ε.Ψ.Π.Δ.
3. Η έλλειψη του κωδικό αριθμο ταυτοποίησης ή η αδυναμία επαλήθευσής του μέσω της Ε.Ψ.Π.Δ. έχει ως συνέπεια η συμφωνία που αποτυπώνεται στο πρακτικό να μην διαθέτει την αποδεικτική ισχύ και την εκτελεστότητα πρακτικού διαμεσολάβησης.
4. Η Ε.Ψ.Π.Δ. παρέχει ασφαλή και ελεγχόμενη πρόσβαση στα μέρη, στους νομικούς παραστάτες τους και στα αρμόδια δικαστήρια, αποκλειστικά για τον σκοπό της επαλήθευσης της γνησιότητας και της ακρίβειας του περιεχομένου του πρακτικού.
5. Σε περίπτωση τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας της Ε.Ψ.Π.Δ., ο διαμεσολαβητής τηρεί το πρακτικό σε ηλεκτρονική μορφή με ψηφιακή υπογραφή και το αναρτά αμελλητί μετά την αποκατάσταση της λειτουργίας του συστήματος.
6. Τα ειδικότερα ζητήματα τεχνικής υλοποίησης ρυθμίζονται κατά το άρθρο 152.

Άρθρο 85

Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή, την αποσβεστική προθεσμία και τις δικονομικές προθεσμίες

1. Η συμφωνία των μερών περί εκούσιας προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης του άρθρου 78 αναστέλλει την παραγραφή των αξιώσεων και την αποσβεστική προθεσμία άσκησης των δικαιωμάτων του ουσιαστικού δικαίου, για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία διαμεσολάβησης.
2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 261, 262 και 263 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που ανεστάλησαν συνεχίζονται την επομένη της σύνταξης του πρακτικού περάτωσης της διαδικασίας ή του πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας, εφόσον όλα τα μέρη έχουν λάβει γνώση αυτού, ή της επίδοσης δήλωσης αποχώρησης μέρους προς τα λοιπά μέρη και τον διαμεσολαβητή, ή της με οποιονδήποτε τρόπο ολοκλήρωσης ή κατάργησης της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης τελεί υπό αίρεση, προθεσμία ή άλλον όρο, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία συνεχίζονται από την πλήρωση της αίρεσης ή του όρου ή από την παρέλευση της προθεσμίας.
3. Εάν, κατά τη διάρκεια εκκρεμοδικίας και πριν από την κατάθεση προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), οι διάδικοι υπογράψουν συμφωνητικό υπαγωγής σε διαμεσολάβηση, ο διαμεσολαβητής που έχει αναλάβει τη διαδικασία, ή οποιοδήποτε από τα μέρη υποβάλλει στη γραμματεία του δικαστηρίου σχετική δήλωση, συνοδευόμενη από επικυρωμένο αντίγραφο του εν λόγω

συμφωνητικού υπαγωγής, και η υπόθεση αποσύρεται από το πινάκιο, χωρίς να επέρχεται κατάργηση της δίκης.

4. Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας και επαναφοράς της υπόθεσης στο αρμόδιο δικαστήριο, η γραμματεία συντάσσει έκθεση κατάθεσης και προσδιορισμού δικασίμου και ενημερώνει τους διαδίκους με οίκοθεν κλήση. Από την κοινοποίηση της οίκοθεν κλήσης εκκινούν εκ νέου οι δικονομικές προθεσμίες των άρθρων 237 και 238 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 86 **Ρήτρα διαμεσολάβησης**

1. Η ρήτρα διαμεσολάβησης καθιστά τη διεξαγωγή και προηγούμενη περάτωση της διαμεσολάβησης προϋπόθεση για την άσκηση ενδίκου βοηθήματος. Η δικαστική επίλυση επιτρέπεται μόνο εφόσον προσκομισθεί πρακτικό μη επίτευξης συμφωνίας διαμεσολάβησης, σύμφωνα με το άρθρο 82 ή πρακτικό περάτωσης στο οποίο βεβαιώνεται η μη προσέλευση του αντιδίκου μέρους στην καθορισμένη εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης, παρότι το μέρος είχε κληθεί νόμιμα.

2. Το απαράδεκτο λόγω παράβασης της ρήτρας διαμεσολάβησης ερευνάται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και δύναται να προβληθεί κατ' ένσταση από τον αντίδικο. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, το ένδικο βοήθημα που ασκείται κατά παράβαση της ρήτρας διαμεσολάβησης απορρίπτεται ως απαράδεκτο.

3. Αν ένα από τα μέρη προσφύγει στη δικαστική διαδικασία χωρίς προηγούμενη τήρηση της ρήτρας διαμεσολάβησης και το έτερο μέρος την επικαλεσθεί ή ο δικαστής την εξετάσει αυτεπαγγέλτως, το δικαστήριο παραπέμπει τα μέρη σε διαμεσολάβηση με διάταξη κατά το άρθρο 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182). Όταν η διαφορά εκδικάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 591 έως 622B του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το δικαστήριο εκδίδει προδικαστική απόφαση με την οποία παραπέμπει τα μέρη σε διαμεσολάβηση και αναβάλλει τη συζήτηση της υπόθεσης για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

4. Η ρήτρα διαμεσολάβησης δεν αποκλείει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων ή τη χορήγηση προσωρινής διαταγής.

Άρθρο 87 **Υπεύθυνος διαχείρισης διαδικασίας διαμεσολάβησης νομικού προσώπου**

1. Τα νομικά πρόσωπα ορίζουν φυσικό πρόσωπο ως υπεύθυνο διαχείρισης της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Ο ορισμός διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης και αποτυπώνεται σε έγγραφη εξουσιοδότηση ή ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο που περιλαμβάνει:

- α) την ταυτότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου διαχείρισης,
- β) το εύρος των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του,
- γ) τη διάρκεια της εντολής,
- δ) τυχόν περιορισμούς ή προϋποθέσεις άσκησης των εξουσιών του.

2. Ο υπεύθυνος διαχείρισης, εντός των ορίων της εξουσιοδότησής του, δικαιούται να:

- α) εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο στις συνεδρίες διαμεσολάβησης,

- β) παρέχει πληροφορίες, έγγραφα και λοιπά στοιχεία που απαιτούνται για τη διεξαγωγή της διαδικασίας,
- γ) επικοινωνεί με τον διαμεσολαβητή και τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη,
- δ) λαμβάνει αποφάσεις εντός των προβλεπόμενων ορίων,
- ε) υπογράφει το πρακτικό περάτωσης, εφόσον τούτο προβλέπεται ρητώς στην έγγραφη εξουσιοδότηση ή το ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο.
3. Η εξουσιοδότηση ή το πληρεξούσιο κοινοποιείται στον διαμεσολαβητή πριν από την έναρξη της διαδικασίας και αντίγραφο αυτών επισυνάπτεται στον φάκελο της υπόθεσης. Τυχόν τροποποίηση ή ανάκληση της εξουσιοδότησης ή του πληρεξουσίου κοινοποιείται αμελλητί σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και στον διαμεσολαβητή.
4. Το νομικό πρόσωπο φέρει πλήρη ευθύνη για τις πράξεις του υπευθύνου διαχείρισης, εφόσον αυτές τελούνται εντός των ορίων της εξουσιοδότησης.
5. Η συμμετοχή του νομικού προσώπου στη διαδικασία και η υπογραφή του πρακτικού γίνονται δια του νομίμου εκπροσώπου ή του υπευθύνου διαχείρισης κατά τις παρ. 1 και 2.

Άρθρο 88

Σύγκρουση συμφερόντων

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να μην αναλαμβάνει καθήκοντα και, εάν έχει ήδη αναλάβει, να μην εξακολουθήσει να τα ασκεί, όταν συντρέχει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, γνωστοποιώντας το σχετικό κώλυμα στα μέρη.
- Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, ο διαμεσολαβητής δύναται να αναλάβει ή να εξακολουθήσει την άσκηση των καθηκόντων του μόνο εφόσον:
- α) τα μέρη παράσχουν ρητή και έγγραφη συγκατάθεση, κατόπιν πλήρους ενημέρωσης για το είδος και την έκταση του κωλύματος, και
- β) ο ίδιος κρίνει τεκμηριωμένα ότι είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση κατά τρόπο που να διασφαλίζει την αμεροληψία, την ανεξαρτησία και την ακεραιότητα της διαδικασίας.
2. Σύγκρουση συμφερόντων συντρέχει, ιδίως, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) προσωπικής ή επαγγελματικής σχέσης του διαμεσολαβητή με οποιοδήποτε από τα μέρη ή τους νομικούς παραστάτες τους, ή παροχής υπηρεσιών του προς αυτά στο παρελθόν,
- β) οποιουδήποτε οικονομικού ή άλλου συμφέροντος, άμεσου ή έμμεσου, που αντλείται από την έκβαση της διαμεσολάβησης,
- γ) ανάμιξης του διαμεσολαβητή, κατά οποιονδήποτε τρόπο, στο αντικείμενο της διαφοράς,
- δ) ενέργειας, κατά το παρελθόν, του ίδιου του διαμεσολαβητή, συνεργάτη του ή στελέχους του φορέα ή της εταιρείας με την οποία συνδέεται επαγγελματικά, υπό ιδιότητα άλλη πλην αυτής του διαμεσολαβητή, για την εκπροσώπηση οποιουδήποτε από τα μέρη,
- ε) οποιασδήποτε μορφής επαγγελματικής συνεργασίας του διαμεσολαβητή με φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται στην παροχή συμβουλών προς ένα από τα συμμετέχοντα μέρη για θέματα που αφορούν το αντικείμενο της διαμεσολάβησης.
3. Μετά την περάτωση της διαμεσολάβησης και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της, ο διαμεσολαβητής δεν επιτρέπεται να αναλάβει, υπό άλλη επαγγελματική ιδιότητα, υπόθεση που αφορά το ίδιο αντικείμενο διαφοράς μεταξύ των ίδιων μερών. Η απαγόρευση ισχύει αντίστοιχα και για τους συνεργάτες του ή στελέχη του φορέα ή της εταιρείας με την οποία ο διαμεσολαβητής συνδέεται επαγγελματικά.

4. Η παράβαση των υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 136. Πρακτικό διαμεσολάβησης που καταρτίστηκε κατά παράβαση του παρόντος άρθρου δεν τίγεται ως προς το κύρος του, εκτός εάν αποδεικνύεται ότι η σύγκρουση συμφερόντων επηρέασε ουσιωδώς το περιεχόμενο της συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Άρθρο 89

Επιμερισμός εξόδων σε περίπτωση απόρριψης πρότασης συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς

1. Πέραν των οριζόμενων στην παρ. 5 του άρθρου 81, αν η οριστική δικαστική απόφαση, με την οποία επιλύεται η διαφορά, συμπίπτει κατ' ουσία με πρόταση επίλυσης που είχε απορριφθεί, το δικαστήριο δύναται, με ειδικώς αιτιολογημένη διάταξη, να αποφασίσει ότι το μέρος που απέρριψε την πρόταση:

- α) δεν δικαιούται επιστροφή των δικαστικών ή εξωδικαστικών εξόδων του και
- β) υποχρεούται να καταβάλει τα αντίστοιχα έξοδα του αντιδίκου.

Οι κυρώσεις των περ. α) και β) δύνανται να εφαρμοστούν σωρευτικά ή διαζευκτικά, κατά την κρίση του δικαστηρίου, και επιβάλλονται επιπλέον της δικαστικής δαπάνης έως το διπλάσιο κατά την παρ. 6 του άρθρου 81.

Σε περίπτωση ουσιαστικής, αλλά όχι πλήρους ταύτισης μεταξύ της δικαστικής απόφασης και της απορριφθείσας πρότασης, το δικαστήριο δύναται, κατά την κρίση του και με ειδικά αιτιολογημένη διάταξη, να εφαρμόσει αναλόγως τις κυρώσεις του πρώτου εδαφίου της παρούσας λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό ταύτισης, τη συμπεριφορά των μερών κατά τη διαδικασία διαμεσολάβησης και τους λόγους απόρριψης της πρότασης.

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση κατά την οποία η διαφορά επιλύεται με:

- α) δικαστική απόφαση πολιτικού δικαστηρίου κάθε βαθμού,
- β) διαιτητική απόφαση που εκδίδεται στην Ελλάδα ή κατ' εφαρμογή του ελληνικού δικαίου, εφόσον, πριν από την έκδοση της ως άνω απόφασης, είχε υποβληθεί πρόταση εναλλακτικής επίλυσης κατά το άρθρο 81, ανεξαρτήτως αν η πρόταση διατυπώθηκε στο πλαίσιο υποχρεωτικής ή εκούσιας διαμεσολάβησης.

3. Τα ποσά που επιδικάζονται κατ' εφαρμογή των παρ. 1 και 2, εφόσον καταβάλλονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου αποτελούν δημόσια έσοδα κατά την έννοια του άρθρου 1 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190) και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού.

Άρθρο 90

Φορολογικές απαλλαγές και οικονομικά κίνητρα διαμεσολάβησης

1. Πρακτικά, έγγραφα και διαδικαστικές πράξεις που αφορούν τη διαδικασία της διαμεσολάβησης απαλλάσσονται από τέλος ή εισφορά υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου ή τρίτων, συμπεριλαμβανομένου και του Ψηφιακού Τέλους Συναλλαγής του Κώδικα εμμέσων